

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

**Analýza vývoje triatlonu od jeho počátku do
současnosti**

Bakalářská práce

Autor práce: Aleš Pazdírka, tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: PaedDr.Gustav Bago, Ph.D.

České Budějovice, 2012

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA

PEDAGOGICAL FACULTY

DEPARTMENT OF SPORTS STUDIES

**Analysis of the development of triathlon since its
beginning to the present**

Bachelor thesis

Author: Aleš Pazdírka, tělesná výchova a sport

Supervisor: PaedDr.Gustav Bago, Ph.D.

České Budějovice, 2012

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Analýza vývoje triatlonu od jeho počátku do současnosti

Jméno a příjmení autora: Aleš Pazdírka

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu

Vedoucí bakalářské práce: PaedDr.Gustav Bago, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Abstrakt:

Tato bakalářská práce zpracovává téma týkající se historického vývoje výkonnostního sportu triatlon od jeho prvního objevení se ve světě až do jeho současnosti. Obsahem práce není pouze vývoj triatlonu ve světě, ale také mapuje historii tohoto sportu v České republice.

S postupným rozvojem triatlonu začínaly vznikat organizace spojené s tímto sportem, jako je například Mezinárodní triatlonová unie (ITU), Evropská triatlonová unie (ETU) a v ČR Český svaz triatlonu (ČSTT). Tudíž autor práce velice detailně zpracoval rozvoj, strukturu a činnost těchto jednotlivých organizací.

Další částí této práce je přehled a popis nejznámějších triatlonových závodů konajících se v USA a Evropě a také triatlon jako součást olympijských her.

Závěr práce nabízí srovnání triatlonu s příbuznými sporty, jako je například duatlon, akvatlon, či velice extrémní a náročný druh triatlonu tzv. terénní triatlon, známý též pod jménem XTERRA.

Klíčová slova: duatlon, akvatlon, xterra, Olympijské hry, Ironman, mistrovství, pohár.

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The Triathlon Development since its Beginning to the Present

Author's first name and surname: Aleš Pazdírka

Field of study: Physical Education and Sport

Department: Department of Sport studies

Supervisor: PaedDr.Gustav Bago, Ph.D.

The year of presentation: 2012

Abstract:

The bachelor thesis deals with the topic related to the historical development of triathlon since its first appearance up to the present. The thesis does not only regard the development of triathlon in the world, but also traces the history of the sport as such in the Czech Republic.

With the gradual development of triathlon there were established organizations associated with this sport as the International Triathlon Union (ITU), European Triathlon Union (ETU) and the Czech Triathlon Federation (ČSTT) in the Czech Republic. Thus, the author of this thesis described, in great detail, the development, organization structure and functions of individual organizations. Another topic is an overview and description of the well-known triathlon events taking place in the U.S. and Europe, and also triathlon as a part of the Olympic Games.

In the end of this thesis there is a comparison of triathlon with related sports, such as duathlon, aquathlon, or a very extreme and challenging kind of triathlon so-called off-road triathlon, also known as XTERRA.

Keywords: duathlon, aquathlon, xterra, Olympic Games, Ironman, Championship, Cup.

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Podpis studenta

Datum 30. listopadu 2011

Poděkování: Děkuji panu PaedDr.Gustavu Bagovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a pomoc při vypracování této bakalářská práce. Dále děkuji ČSTT za poskytnutí materiálů, dále předsedovi JTT panu Ing. Milanu Hendrychovi za cenné rady a poskytnutí literatury.

Aleš Pazdírka

Obsah

1 Úvod	8
2 Metodologie	9
2.1 Cíl práce	9
2.2 Úkoly práce	9
2.3 Rozbor literatury	9
2.4 Metody práce	10
3 Analytická část	11
3.1 Charakteristika triatlonu.....	11
3.2 Počátek triatlonu	13
3.3 Triatlon ve světě.....	15
3.3.1 Nejznámější triatlony v USA	15
3.3.2 Nejznámější triatlony v Evropě.....	19
3.4 Vznik triatlonových organizací ETU, ITU, WTC, ČSST a ČSTT	20
3.4.1 Historie Evropské triatlonové unie (ETU).....	21
3.4.2 Historie Mezinárodní triatlonové unie (ITU)	22
3.4.3 Historie Světové triatlonové korporace (WTC)	25
3.4.4 Historie Československého svazu triatlonu (ČSST).....	26
3.4.5 Historie Českého svazu triatlonu (ČSTT)	26
3.5 Triatlon na OH	27
3.6 Triatlon v ČR	30
3.7 Triatlon a jeho příbuzní.....	37
3.8 Vývoj triatlonu z hlediska dosahovaných sportovních výsledků.....	42
3.9 Některé důvody zlepšování sportovních výkonů v triatlonu	43
4 Syntetická část	48
4.1 Vývoj triatlonu z hlediska důležitých historických mezníků.....	48
4.2 Srovnání vývoje výkonnostních výsledků v triatlonu, srovnání počtu mužů a žen v triatlonu	52
4.3 Přehled a srovnání triatlonových závodů a soutěží pořádaných ETU, ITU a WTC	55
5 Závěr	61
Referenční seznam	63
Seznam použitých zkratk	66
Seznam příloh	67

1 Úvod

Přestože triatlon, neboli trojboj je dnes už poměrně známý moderní sport, najdou se stále lidé, kteří si pod pojmem triatlon nevybaví ten správný druh sportu. Jedná se o velice tvrdý vytrvalostní sport složený ze tří na sebe navazujících disciplín, a to plavání, kolo a běh, které se odehrávají v nepřetržitém sledu. Ze zahraničí se k nám triatlon dostal jako sport určený pro širokou veřejnost. Za absolvováním triatlonu stojí tvrdé a časově velice náročné tréninky, kde si člověk sáhne několikrát až na dno svých sil, o to víc triatlonisté po doběhnutí do cíle závodu zažívají euforii, že tak náročný závod zvládli, pro některé to mnohdy bývá i zážitek na celý život. Triatlon patří mezi mladé sporty, který ve velmi krátkém čase získal světovou proslulost. Jeho popularita zejména tedy ve světě vychází z velkého počtu diváků, kteří jsou nadšeni dramatickou podívanou.

Jedním z důvodů, proč jsem si vybral triatlon jako téma bakalářské práce, byl ten, že jsem předtím hlouběji neznal žádný výkonnostní sport. Vždy mě velice udivovaly výkony sportovců, kteří absolvovali jakýkoliv druh závodu z tohoto odvětví, jež je fyzicky velice náročné. Dalším důvodem pro výběr tohoto tématu byl nedostatek zpracované literatury týkající se triatlonu, proto mým cílem v této bakalářské práci bylo pokusit se z dostupných zdrojů vypracovat dílo, které se detailně zabývá vývojem tohoto druhu sportu.

V této práci jsem se snažil přiblížit historický vývoj triatlonu, poukázat na vznik tohoto sportu, a to nejen ve světě, ale i v České republice, přiblížit vznik existujících triatlonových organizací a zaměření jejich činnost. Nabídnout přehled nejznámějších a nejoblíbenějších triatlonových závodů konajících se po celém světě. Poukázat i na další sporty, které jsou svým charakterem příbuzné triatlonu a závěrem se zaměřit na některé změny sportovního vybavení triatlonistů, které vedly ke zlepšení dosahovaných sportovních výsledků.

2 Metodologie

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je z dostupných pramenů analyzovat historii a vývoj triatlonu ve světě a v České republice od jeho počátku až do současnosti a provést syntézu získaných poznatků pro komplexní pohled na vývoj triatlonu.

2.2 Úkoly práce

Mezi hlavní úkoly související s řešením této práce patří:

- 1) prostudování odborné literatury a nabytí přehledu, co vše odborná literatura na téma triatlon nabízí,
- 2) vyhledání a získání nezbytných informací o vývoji triatlonu z dalších pramenů,
- 3) analýza a syntéza těchto poznatků.

2.3 Rozbor literatury

Při nahlédnutí do literatury budeme těžko hledat publikaci zabývající se přímo vývojem triatlonu ve světě, z tohoto důvodu jsem musel čerpat převážně z internetových zdrojů. Nejvíce informací jsem získával z internetové stránky organizace Českého svazu triatlonu, kde jsou uvedeny všechny aktuality týkající se tohoto sportu. Jelikož triatlon u nás není tolik rozšířený, snažil jsem se vyhledávat také informace z dostupných zahraničních internetových stránek, a to zejména z internetových stránek Mezinárodní triatlonové unie. Jako další informační zdroj jsem využil publikované triatlonové časopisy, avšak zde byly popisovány především závody a technické novinky v dnešní době, historie se v časopisech tolik nevyskytovala. Formánek a Hořčic¹, autoři, kteří se zabývají ve své knize triatlonem všeobecně, popisují sice historii triatlonu jak u nás, tak

---

¹ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

i ve světě, ale spíše zpracovávají téma týkající se fyzické přípravy na trénink v triatlonu. Další literatura, která se zmiňuje o historii triatlonu, je od autora Ehlera², kde je okrajově popsána historie u nás. Autor Vítovec³ popisuje v knize své zkušenosti s triatlonem. V jeho publikaci jsou popsány první začátky triatlonu u nás, dále popisuje vznik triatlonových organizací, na jejichž založení se také podílel, závody které pořádal a v neposlední řadě Vítovec popisuje dobrodružství z Havajských ostrovů, kde se zúčastnil závodu Ironman. V Československu popisuje vývoj triatlonu autor Podzimek⁴, který sepsal 4 kroniky, z nichž posléze vybral to nejpodstatnější a napsal knihu Počátky triatlonu, kde popisuje vývoj triatlonu od počátku až do devadesátých let (v knize je vždy uveden rok a s ním související nejdůležitější triatlonové události). Autoři Bauer, Kučerová⁵ v jejich společné publikaci popisují pravidla Mezinárodní triatlonové unie (ITU) a nabízejí srovnání s pravidly Českého svazu triatlonu (ČSTT). Velkým přínosem pro zpracování této práce byly ročenky od ČSTT, které obsahují přehled všech pořádaných závodů a zároveň jejich výsledků.

2.4 Metody práce

Při vypracování této bakalářské práce s ohledem na její historický charakter byly využity zejména historické metody. Historická metoda zahrnuje pracovní postupy související se zpracováním historických údajů, a to vyhledání a získání vhodných pramenů, jejich prostudování a následné porovnání, ověření a zpracování dat a historických faktů z nich získaných. Hlavní metodou je práce s historickými prameny, které lze rozdělit na základní (odborná literatura, ročenky Českého svazu triatlonu, internetové stránky Mezinárodní triatlonové unie) a následně práce se s prameny druhotnými (články v tištěných periodikách). Pro samotné získávání zdrojových materiálů se používá přímá metoda, která je založena na srovnávání pramenů a dále pak metoda progresivní pro sledování historických dat v chronologickém pořadí.

---

² EHLER, W., a kol. *Triatlon*. Praha: Olympia, 1990. ISBN 80-7033-007-4

³ VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80902790-1-5

⁴ PODZIMEK, S. *Začátky Československého triatlonu 1980-1990*. České Budějovice: Tělovýchovná jednota ČSAD Č. Budějovice, oddíl triatlonu, 1990.

⁵ BAUER A., KUČEROVÁ L. *Soutěžní pravidla ITU a jejich porovnání s pravidly ČSTT* [CD]. Praha: Squash club Strahov, 2008.

3 Analytická část

3.1 Charakteristika triatlonu

Triatlon je vytrvalostním vícebojem kombinujícím tři sporty, které probíhají bezprostředně za sebou. Jedná se o plavání, jízdu na kole a běh. Oproti jiným vícebojům, kde se sčítají časy disciplín, u triatlonu závodník absolvuje trať typem start a cíl. Na sportovce jsou kladeny vysoké nároky na vytrvalostní schopnosti, jelikož je při závodě pod stálým zatížením, a vzhledem k technickému provedení závodu i na nervosvalovou koordinaci. Dále u sportovce probíhají fyziologické a metabolické procesy, které souvisí s energeticko-metabolickými systémy, jde hlavně o oběhovou soustavu a dýchání pro přenos kyslíku. Všechny tři disciplíny vyžadují vysokou úroveň dlouhodobé vytrvalosti, která je ale u jednotlivých disciplín odlišná především v intenzitě aerobních procesů, v úrovni vytrvalostní síly a schopnosti optimálně využívat zdroje energie charakteristické pro dobu trvání jednotlivých disciplín.

Triatlon se stal za svou historii sportem, který na vrcholové úrovni vyžaduje talentované a vysoce trénované sportovce, oproti tomu na sportovní úrovni umožňuje všestrannou sportovní přípravu téměř pro každého. Triatlonista vytváří specifický tělesný typ, tzv. “mezityp“ mezi výkonnostními plavci, cyklisty i běžci, morfologicky spadající do skupiny ektomorfní mezomorf. Sportovci toho typu se vyznačují velice malým procentem tuku a štíhlou a zároveň svalnatou postavou.⁶

Podle Mezinárodní unie triatlonu (ITU) a USA Triatlonu můžeme rozdělit tento sport do několika skupin, které se liší podle vzdálenosti. Zjednodušeně, do první skupiny podle vzdálenosti patří tzv. sprint, jedná se o vzdálenost 750 m plavání, 20 km kolo a 5 km běh. Do druhé skupiny patří tzv. střední vzdálenost nebo se také označují jako olympijské distance, zde se jedná o vzdálenosti 1.5 km plavání, 40 km jízdy, 10 km běh. Další skupinou je tzv. dlouhá vzdálenost – 1.9 km plavání, 90 km jízdy, 21.1 km běh, do které patří závod Half Ironman. Do čtvrté skupiny bychom zařadili nejdelší trať, tedy tzv. ultra vzdálenost – 3.8 km plavání, 180 km jízdy a maraton 42.2 km běh. Do této skupiny se řadí nejznámější triatlon Ironman.⁷

⁶ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

⁷ BAUER A., KUČEROVÁ L. *Soutěžní pravidla ITU a jejich porovnání s pravidly ČSTT* [CD]. Praha: Squash club Strahov, 2008.

Tabulka 3-1: Přehled základních triatlonových vzdáleností

	Plavání	Kolo	Běh
Sprint	0.75 km	20 km	5 km
Střední vzdálenost (tzv. olympijská destinace)	1.5 km	40 km	10 km
Dlouhá vzdálenost	1.9 km	90 km	21.1 km
Ultra vzdálenost	3.8 km	180 km	42.2 km

Zdroj: Tabulka zpracovaná na základě údajů získaných z BAUER A., KUČEROVÁ L. *Soutěžní pravidla ITU a jejich porovnání s pravidly ČSTT* [CD]. Praha:Squash club Strahov, 2008.

Délky tratí jednotlivých disciplín se v pravidlech stanovených samotnými triatlonovými organizacemi v některých případech mohou lišit. Tabulka 3-2 nabízí přehled triatlonových vzdáleností, jak je určuje Mezinárodní triatlonová unie (ITU).

Tabulka 3-2: Přehled triatlonových vzdáleností podle ITU

Označení triatlonové vzdálenosti	Délka tratě		
	Plavání	Kolo	Běh
Čtyřčlenná štafeta	0.2 – 0.25 km	5 – 6.6 km	1.2 – 1.6 km
Sprint	0.75 km	20 km	5 km
Standardní vzdálenost Také známa pod názvem „mezinárodní“ či „olympijská“ vzdálenost	1.5 km	40 km	10 km
ITU Dlouhá vzdálenost (O2) „dvojitá olympijská“ vzdálenost	3 km	80 km	20 km
ITU Dlouhá vzdálenost (O3) „trojitá olympijská“ vzdálenost	4 km	120 km	30 km

Zdroj: International Triathlon Union. *ITU Competition Rules* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 46. Dostupné z WWW:http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

Mezinárodní triatlonová korporace (WTC), která pořádá závody dvou typů triatlonu – Ironman a Ironman 70.3 (více bude pojednáno v kapitolách 3.3.1 a 3.4.3) – rozlišuje tzv. střední vzdálenost, označovanou také jako „poloviční Ironman,“ a dlouhou vzdálenost, jež je známa pod názvem „Ironman.“ Vzdálenosti jednotlivých triatlonových disciplín ukazuje tabulka 3-3.

Tabulka 3-3: Přehled triatlonových vzdáleností pro závody pořádané WTC

Označení triatlonové vzdálenosti	Délka tratě		
	Plavání	Kolo	Běh
Střední vzdálenost <i>Ironman 70.3</i> vzdálenost nazývaná také „poloviční Ironman“	1.9 km	90 km	21.1 km
Dlouhá vzdálenost <i>Ironman triatlon</i>	3.9 km	180.2 km	42.2 km

Zdroj: World Triathlon Corporation. *Ironman* [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman70.3#axzz1e5BdaCz6> a <http://ironman.com/events/ironman#axzz1e5BdaCz6>

Český svaz triatlonu (více o ČSTT v kapitole 3.4.5) rozlišuje čtyři základní délky tratí (viz tabulka 3-4). První je sprint triatlon, který odpovídá stejnému označení i délce jednotlivých tratí, jako je tomu v pravidlech ITU. Druhou vzdálenost ČSTT označuje jako krátký triatlon, v případě ITU je tato vzdálenost nazývána jako standardní. Třetí vzdáleností je „Classic-World“ triatlon, která je srovnatelná s dlouhou vzdáleností (O2) podle ITU, jen je zde rozdíl v délce plavecké trati. ITU stanovuje pevnou délku 3 km, zatímco ČSTT stanovuje vzdálenost v rozpětí 2.5 – 4 km. Poslední základní triatlonovou vzdáleností podle ČSTT je dlouhý triathlon, který odpovídá délkám stanoveným WTC.

Tabulka 3-4: Přehled triatlonových vzdáleností podle ČSTT

Označení triatlonové vzdálenosti	Délka tratě		
	Plavání	Kolo	Běh
Sprint triatlon	0.75 km	20 km	5 km
Krátký triatlon	1.5 km	40 km	10 km
Classic-World triatlon	2.5 – 4 km	80 km	20 km
Dlouhý triatlon	1.9 – 3.8 km	80 – 180 km	21 – 42.2 km

Zdroj: Český svaz triatlonu. *Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu* [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-16]. s. 4. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

3.2 Počátek triatlonu

Triatlon mohl vzniknout až po vynalezení kola a po prvním cyklistickém závodě, jenž se uskutečnil 8. prosince 1867 v Paříži ve Versailles. Poté už nic nebránilo vzniku nové sportovní disciplíny, jelikož plavání a běh byly dávno objeveny. Je zajímavé, že první zmínky o triatlonu se začínají objevovat až na začátku 20. století.

Předchůdce triatlonu vznikl v roce 1902. V té době však místo plavání byla použita kanoe. Trojboj se nejmenoval jako dnes triatlon, ale „les trois sports“ (tři sporty)

a později „la course des débrouillards“ (závod machrů), nebo také „la course des touches-a-tout“ (závod všestranných sportovců). Další zmínka o triatlonu pochází z roku 1921 z okolí Marseille, kdy se pokoušeli studenti běžeckého klubu Pettit Pavillon dát dohromady tři sportovní disciplíny, a to plavání, jízdu na kole a běh. Další zmínka je z roku 1927, kdy byla vydána licence pro vzdálenost 500 m plavání, 2,000 m běh a 20 km jízdy na kole.

S příchodem 2. světové války, která pozastavila veškerý sportovní rozvoj, se v Evropě na kombinaci tří atletických disciplín zapomnělo.

V druhé polovině 20. století začínají vznikat v jednotlivých evropských zemích závody skládající se současných triatlonových disciplín. Na příklad ve Švédsku již v šedesátých letech mohli sportovci získat odznak tzv. „Svensk Klassikar.“ Odznak mohl získat jen ten sportovec, který během roku dokončil závod Vasa Loppet, kde bylo třeba překonat vzdálenost 85 km na lyžích, zdolat 300 km na kole mezi Vattern a Rundan, uplavat 3 km a posléze absolvovat běh na 30 km v předměstí Stockholmu Lidingöloppet. V Norsku se vypisuje „Nord Klassikar,“ což je 46 km na lyžích ve známém skokanském a lyžařském středisku Holmenkollen, Vetfold Rund je 170 km na kole, Fredrikstad Rund vyžaduje běh na 20 km a konečně Heonsvatnet Rund jsou 2 km ve vodě. V Německu mají Ausdauer Niederkampf, který se skládá z 50 km chůze, 1,500 m plavání, 170 km na kole a navíc je jeho součástí i běžecký maratón.

Na počátku 70. let na západním pobřeží USA se začaly pořádat různé sportovní události, dnes jsou známy pod názvem Aquatlon a zahrnují plavání a běh. Vzdálenosti byly delší, než je dnešní standard.

V lednu 1978 se dvanáct sportovních nadšenců dohadovalo, která ze sportovních disciplín je nejvíce namáhavá, jestli je to plavání, jízda na kole nebo běh. Nakonec se rozhodli, že si navzájem změří síly v závodě, v němž všechny disciplíny spojí v jednu. Soutěž se konala na ostrově Oahu na Havajském souostroví. Délka tratí byla zvolena podle tamějších zvyklostí a podmínek. Plavecká trasa měřila 3,8 km, jízda na kole byla ve vzdálenosti 180 km a délka běžecké disciplíny byla přesně 42,195 m. V těchto jednotlivých závodech byla návštěvnost vysoká, ale nikdo neočekával takový zájem o spojení tří disciplín. Po vypuknutí této exploze, která se uskutečnila na Havajských ostrovech, se triatlon dostává do celého světa.⁸

---

⁸ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

3.3 Triatlon ve světě

Tato kapitola nabízí přehled nejznámějších triatlonových závodů ve Spojených státech amerických a v Evropě.

3.3.1 Nejznámější triatlony v USA

Ironman triatlon

John Collins stojí za vznikem závodu Ironman. Ironman (železný muž) bylo neznámé slovo až do roku 1977, do chvíle vyhlášení výsledků běžecké štafety Oahu Perimeter v Primo Gardens na ostrově Honolulu. V té době Collins přišel s nápadem spojit tři tradiční sportovní závody konané na Honolulu:

1. *Waikiki Rough Water Swim* – 2.4 mil plavání,
2. *Around Oahu Bike Race* – 112 mil na kole,
3. *a Honolulu Marathon* – 42 km běhu.

První, kdo dokončil tyto tři závody, měl získat titul Železný muž – Ironman. První závod Ironmana se konal v roce 1978 a od té doby se pořádají závody tohoto druhu nepřetržitě do současnosti.

13. února 1979 se konal za nepříznivého počasí druhý Ironman triatlon závod, který sledoval redaktor Sports Illustrated Barry Dermont, který ve svém článku, popsal neuvěřitelný výkon vítězného Torna Warrena. Článek zaujal veřejnost natolik, že dalšího ročníku Ironmana se účastnilo desetkrát více závodníků. Další událostí pro zviditelnění tohoto závodu byl 22. únor 1982, kdy televize ABC v pořadu Wide World of Sports ukázala záběry Julie Mossové, která se vyčerpáním plazila do cíle. Zkolabovala necelý metr před cílovou páskou a ztratila tak vítězství. Boj Julie Mossové sledovaly tisíce diváků jak na trati, tak další stovky tisíc u televizních obrazovek celého světa. Zájem o triatlon v té chvíli prudce stoupl.

První závodník z Československa, který se zúčastnil Ironmana, byl pražský rodák, který emigroval do Švédska, Vojtěch Hec. Závodu se zúčastnil se v roce 1982, v kategorii 50-54 let, kterou také vyhrál. Další závodník, který se objevil na startu, byl Václav Vítovec v roce 1984.⁹

---

⁹ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

Tabulka 3-5 uvádí přehled vítězů závodu Ironman na Havaji od roku 1978 až do roku 2008. Daná tabulka také obsahuje umístění českých reprezentantů v některých letech.

Tabulka 3-5: Historie vítězů závodu Ironman na Havaji

Rok	Vítězové (muži, ženy)	Umístění českých reprezentantů
1978	Haller (USA)	
1979	Warren a Lemaire (oba USA)	
1980	Scott a Becková (oba USA)	
1981	Howard a Sweeneyová (oba USA)	
1982	Oahu: Tinley a McCartney (oba USA)	
1982	Big Island: Scott a Leach (oba USA)	
1983	Scott a Puntous (oba USA)	
1984	Scott a Puntous (oba USA)	607. Vítovec
1985	Tinley a Ernst (oba USA)	
1986	Scott (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	
1987	Scott (USA) a Baker (NZ)	
1988	Molina (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	271. Kočár
1989	Allen (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	120. Rautenkranc
1990	Allen (USA) a Baker (NZ)	
1991	Allen (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	144. Urban
1992	Allen (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	144. Urban
1993	Allen (USA) a Newby-Fraser (Zimb.)	222. Dvořák
1994	Welch (Aus.) a Newby-Fraser (Zimb.)	138. Zmeškal
1995	Allen a Smyers (oba USA)	
1996	L.van Lierde (Bel.) a Newby-Fraser (Zimb.)	152. Snopek
1997	Hellriegel (Něm.) a Fuhr (Kaň.)	185. T.Petr
1998	Reid (Kan.) a Badmann (Švýc.)	52. Piloušek
1999	L.van Lierde (Bel.) a Bowden (Kaň.)	37. Piloušek
2000	Reid (Kan.) a Badmann (Švýc.)	35. Vabroušek, 61. Loskotová
2001	Tim DeBoom (USA) a Badmann (Švýc.)	29. Vabroušek, 85. Paštěková
2002	Tim DeBoom (USA) a Badmann (Švýc.)	19. Vabroušek, 22. Strangmüller
2003	Reid (Kan.) a Bowden (Kaň.)	32. Vabroušek
2004	Stadler (Něm.) a Badmann (Švýc.)	24. Vabroušek
2005	Al-Sultan (Něm.) a Badmann (Švýc.)	77. Vabroušek, 53. Máčel
2006	Stadler (Něm.) a Jones (Aus.)	30. Matula, 54. Císařovská
2007	McCormack (Austr.) a Wellington (VB)	176. Vabroušek
2008	Alexander (Austr.) a Wellington (VB)	34. Vabroušek

Zdroj: Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2009, č.16.

Kvalifikační série na Mistrovství světa (MS), která zahrnuje 28 závodů z toho 23 Ironman a pět Ironman 70.3 (viz následující část), se koná po celém světě.

Tabulka 3-6 obsahuje kalendář závodů Ironman konaných v roce 2010. Přehled závodů Ironman, které se budou konat ve zbývajících měsících roku 2011 a v následujícím roce 2012 je k dispozici v přílohách na konci práce.

Tabulka 3-6: Kalendář závodů 2010 Ironman

Datum	Místo závodů
27. 2.	Langkawi (Malajsie)
6. 3.	Taupo (Nový Zéland)
14. 3.	Haiku (Čína)
28. 3.	Port Macquarie (Austrálie)
25. 4.	Port Elizabeth (JA)
1.5.	St.George (Utah, USA)
22. 5.	Lanzarote (Španělsko)
30. 5.	Florianopolis (Brazílie)
13. 6.	Goto Island (Japonsko)
27. 6.	Nice (Francie)
27. 6.	Coerd'Alene (Idaho, USA)
4. 7.	Frankfurt (Německo)
4. 7.	Klagenfurt (Rakousko)
25. 7.	Curych (Švýcarsko)
25. 7.	Lake Placid (USA)
1. 8.	Regensburg (Německo)
1.8.	Bolton (VB)
29. 8.	Louisville (Kentucky, USA)
29. 8.	Penticton (Kanada)
12. 9.	Madison (Wisconsin, USA)
9.10.	MS Koná (Havaj, USA)
6. 11.	Panama City (Florida, USA)
21.11.	Tempe (Arizona, USA)
28.11.	Cozumel (Mexiko)
5. 12.	Busselton (Západní Austrálie)

Zdroj: Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2009, č.16.

Ironman 70.3

Ironman 70.3, který je známý také jako Half Ironman, je jedním z řady závodů na střední vzdálenost. Tyto série závodů vznikly v roce 2006 a jsou pořádané World Triathlon Corporation (WTC). WTC označením "70.3" určuje celkovou vzdálenost závodu v mílech (což odpovídá 113 km). Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.1, závod se skládá z 1.2 mil (1.9 km) plavání, 56 mil (90 km) jízdy na kole a 13.1 mil (21.1 km)

dlouhého běhu. Celkové vzdálenosti v plavání, jízdě na kole, běhu jsou poloviční vzdálenosti než v triatlonu Ironman.¹⁰

Mrs T's Chicago triatlon

Tento závod patří k nejvíce navštěvovaným. Na startovní čáru každý rok nastoupí okolo 5 000 závodníků, a to ho řadí na první příčky návštěvnosti na světě. Závod se dříve jmenoval Sun Shine Chicago triathlon. Na závodě je zajímavé, že závodníci v tak velkém počtu jezdí bez draftingu (jízda v závěsu či jízda v háku).¹¹ Podle pravidel ČSTT za drafting je považována jakákoliv jízda, při níž závodník neprojíždí „obdelníkem“ jiného závodníka stále vpřed. Pokud není jízda v háku povolena, je stanovena draftingová zóna a maximální doba, po kterou smí závodník v této zóně zůstat.

Pouze pro úplnost bych chtěl zmínit, že ITU a rovněž ČSTT ve svých soutěžních pravidlech ošetřují a určují, v kterých případech je jízda v háku povolena. Je to v závislosti na typu závodu a také věkové kategorii závodníků, jak ukazuje tabulka 3-7.

Tabulka 3-7: Přehled typů závodů a věkových kategorií, pro které je drafting ITU zakázán

	Žactvo /Junior	Dorost /U23	Dospělí /Elite	Age-Group
Triatlon				
Čtyřčlenná štafeta	povolen	povolen	povolen	—
Sprint	povolen	povolen	povolen	zakázán
Standard	—	povolen	povolen	zakázán
Dlouhá vzdálenost (O2 a O3)	—	—	zakázán	zakázán
Duatlon				
Čtyřčlenná štafeta	povolen	povolen	povolen	—
Sprint	povolen	povolen	povolen	zakázán
Standard	—	povolen	povolen	zakázán
Dlouhá vzdálenost (O2 a O3)	—	—	zakázán	zakázán
Zimní triatlon				
Všechny vzdálenosti	povolen			
Terénní triatlon a duatlon				
Všechny vzdálenosti	povolen			

Zdroj: International Triathlon Union. ITU Competition Rules [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 18. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

¹⁰World Triathlon Corporation. Ironman [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman70.3#axzz1L7pXNt00>

¹¹ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. Triatlon. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

Na obrázku 3-1 je drafting znázorněn body C a B, kdy cyklista C se nesnaží předjet cyklistu B, ale jede v jeho těsném závěsu. Cyklisté A a B dodržují dostatečný odstup, nejedná se tedy o drafting.

Obrázek 3-1: Ukázka draftingu v případě bodů C a B

Zdroj: International Triathlon Union. *ITU Competition Rules* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 20. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

Útěk z Alcatrazu Triatlon, San Francisco, USA

Tento závod láká už od roku 1981 špičkové profesionální i amatérské triatlonisty, kteří se pokouší téměř o nemožné. Závod zůstal prakticky beze změny v jeho 30-ti leté historii. Triatlon se skládá z plavání přes chladnou vodu od Alcatrazu ke břehům svatého Františka v délce 1.5 mil, vyčerpávajících 18 mil jízdy na kole, a pak náročných 8 mil běhu přes stezky Golden Gate. Účastníci tohoto závodu pocházeli z více než 50 amerických států a více než 40 zemích po celém světě.¹²

3.3.2 Nejznámější triatlony v Evropě

Holland triathlon, Almere (Holandsko)

V roce 1984 se konal Holland triathlon v přímořském městečku Almere. Závod je znám rychlými časy, jelikož je zde rovina pro cyklisty.¹³

Embrunman, Embrun (Francie)

Embrun se nachází mezi Gap a Briançon na východním konci největšího umělého jezera v Evropě, Lac de Serre-Ponçon. Embrun každý rok hostí dlouhý triatlon. Jedná se o nejtěžší klasický triatlon v Evropě. Obtížnost závodu zde obstarává hlavně vlhkost ovzduší, protivítr, převýšení u cyklistické části, kdy se závodníci v oblasti Col d Izoard

¹² Escape from Alcatraz Triathlon [online]. IMC, 2007 [cit. 2011-07-09]. Dostupné z WWW: http://www.escapefromalcatraztriathlon.com/event_info/History.htm

¹³ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

dostanou do výšky 2,360 m. V době konání závodu je mnoho úseků silnic uzavřených. Závodníci zde jezdí po alpských silnicích bez vozidel. Jezdec se zde cítí jako na Tour de France, který právě přechází přes tuto oblast.¹⁴

Triathlon de Nice, Nice (Francie)

Nice leží 200 km jižně od Embrunu, kde se často pořádají MS v dlouhém triatlonu. Triathlon zde má specifické vzdálenosti - 4 km plavání, 130 km jízda na kole a 32 km běh. Závod se odehrává v krásném prostředí. Závodníci začínají závod plaváním v Cote d'Azur, jízdu na kole absolvují s velkým převýšením a nakonec běží podél pobřeží Promenade des Anglais. Za zmínku stojí jméno Mark Allen (USA), který vyhrál 10 titulů za sebou a sebral tak sen mnoha triatlonistům na tomto závodě zvítězit.¹⁵

Ironman Lanzarote, Lanzarote (Španělsko)

Tento závod se koná na Lanzarote (nachází se 120 km od západního pobřeží Afriky), na jednom ze sedmi Kanárských ostrovů, které patří Španělsku. Ironman Lanzarote, co se týče krajiny, se do Havajského Ironman moc neliší, je zde láva, teplý vzduch a vítr. Cyklistické trasy jsou zde zvlněné a náročné, které prověří jen ty nejsilnější závodníky.¹⁶

3.4 Vznik triatlonových organizací ETU, ITU, WTC, ČSST a ČSTT

O triatlon se stará řada světových organizací a také v Československu existovalo a v rámci České republiky existuje několik triatlonových svazů. Tato kapitola popisuje vznik, vývoj a současné aktivity těch nejvýznamnějších organizací ve sportovním světě triatlonu.

---

¹⁴ Planet Fear. *The Embrunman Triathlon* [online]. Planet Fear, 2008 [cit 2011-07-09]. Dostupné z WWW: http://www.planetfear.com/articles/The_Embrunman_Triathlon_1074.html

¹⁵ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

¹⁶ Ironman Lanzarote. 19th of May 2012: Welcome to the 21st Ironman Lanzarote [online]. Club la Santa, 2010 [cit 2011-07-09]. Dostupné z WWW: http://www.ironmanlanzarote.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=1

3.4.1 Historie Evropské triatlonové unie (ETU)

V roce 1984 byla založena v holandském Almére Evropská triatlonová unie (ETU) k rozvoji budoucnosti triatlonu v celé Evropě. Výkonný výbor ETU tvořili prezident Con Ocallaghan, sekretář Joop Van Zanten a pokladník Dick Poole. Dalšími členy výboru byli Václav Vítovec, Joachim Fischer, Sture Jonasson a Jef Konigs.¹⁷

Na kongresu ETU v roce 2002 v Gyóru po osmi letech odstoupil z předsednictví ETU Didier Lehenaff. Byl zvolen nový desetičlenný výbor. Předsedkyní ETU se stala Marisol Casado.

Současné členy výkonné rady ETU je možné nalézt v tabulce 3-8.

Tabulka 3-8: Členové výkonné rady ETU k 14.11.2011

Vykonná rada	Jméno člena	Země původu člena
Prezident	Philip Schaedler	Lichtenštejnsko
Vice Prezident	Helmut Kaufmann	Rakousko
Člen představenstva	Alicia Garcia	Španělsko
Člen představenstva	Denis Jaeger	Francie
Člen představenstva	Eugene Kraus	Lucembursko
Člen představenstva	Timo Pennanen	Finsko
Člen představenstva	Kathleen Smet	Belgie
Člen představenstva	Claudia Wisser	Německo
Zástupce sportovců	Jessica Harrison	Francie

Zdroj: International Triathlon Union. Executive Board [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-14]. Dostupné z WWW: http://europe.triathlon.org/en/about/executive_board/

Triatlonová Evropa se vydala cestou spolupráce s Mezinárodní triatlonovou unií (ITU) jako regionálním sdružením triatlonu v Evropě. Evropa se stala součástí triatlonové pyramidy začínající národními federacemi jako základními kameny, pokračující regionálními seskupeními na kontinentech, zastřešující se světovou federací a jako nadstavbou olympijským výborem. Bylo dosaženo i toho, že regionální mistrovství, tedy mistrovství Evropy, je nominačním závodem evropského kontinentu pro MS (tři postupová místa v kategorii mužů i žen).

V současné době existuje přes čtyřicet¹⁸ národních federací přidružených k ETU a toto číslo se neustále zvyšuje.

Evropský pohár

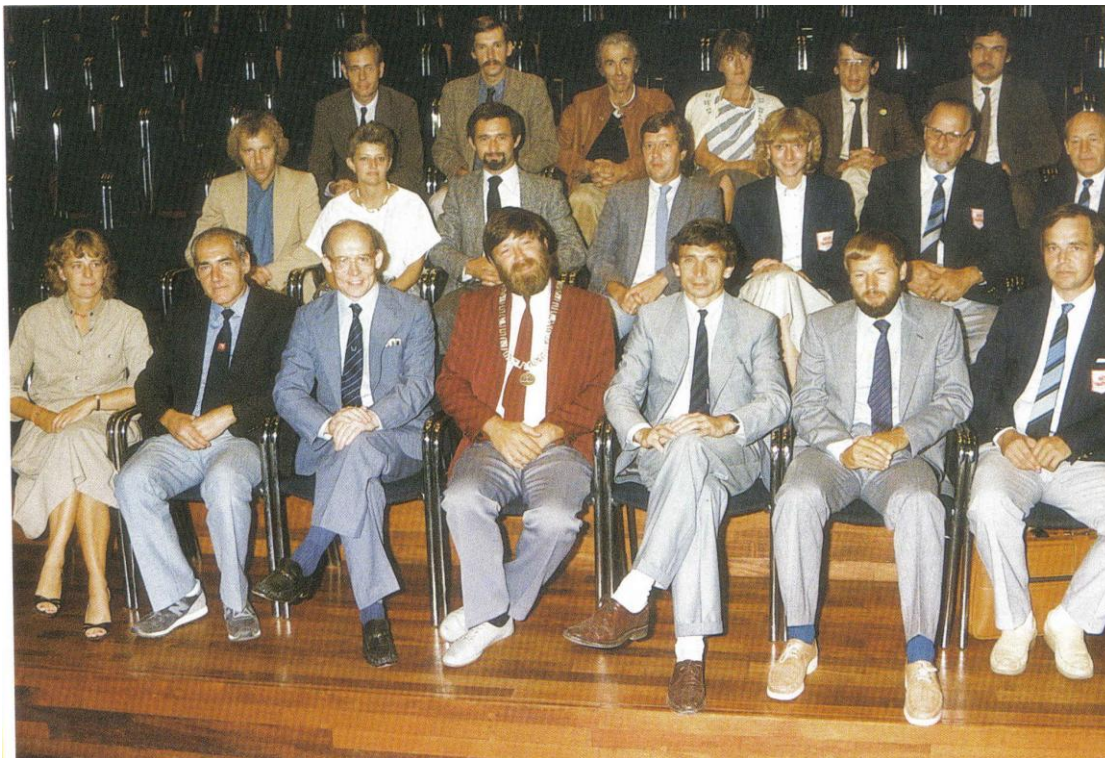
Od roku 1990 se vyhlašuje Evropský pohár ETU. Evropský pohár se konal v Brně a několikrát v Karlových Varech. V letech 2000 a 2001 ztratil Evropský pohár kvůli

¹⁷ VÍTOVEC, V., POMP, J. Dobrodružství triatlonu. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80902790-1-5

¹⁸ K datu 16.11. 2011 ETU zahrnovala 43 národních triatlonových organizací.

vnitřním sporům a nedostatku financí důvěru a také význam. Popularitu opět získal v roce 2002, kdy závody Evropského poháru byly zařazeny do série závodů světového poháru 2. kategorie - International point races (IPR).¹⁹

Obrázek 3-2: *Mezinárodní triatlonová unie v Almere.*

Zdroj: VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80-902790-1-5

3.4.2 Historie Mezinárodní triatlonové unie (ITU)

Popularita u triatlonu významně rostla a triatlon brzy získal uznání po celém světě. Jeho rychlý růst zaujal i Mezinárodní olympijský výbor (MOV) v roce 1988. Prezident MOV Juan Antonio Samaranch uspořádal setkání ve Stockholmu, kde se diskutovalo o přidání triatlonu na olympijské hry.

V roce 1989 byla založena Mezinárodní Triatlonová unie (ITU) ve městě Avignon ve Francii a prvním oficiálním prezidentem ITU byl zvolen Kanadčan Les McDonald (na obrázku 3-2 na následující straně jsou zachyceni účastníci přípravné schůzky pro založení ITU).

---

¹⁹ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

Obrázek 3-3: Účastníci přípravné schůzky pro založení světového triatlonového orgánu. Václav Vítovec dole druhý zleva.

Zdroj: VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80-902790-1-5

První oficiální mistrovství světa se konalo 6. srpna 1989 na stejném místě, kde ITU byla založena. Oficiální vzdálenost pro triatlon byla stanovena na 1,500 m plavání, 40 km jízdy na kole a 10 km běhu. Tato norma se používá pro vzdálenost ITU World Series poháru a je rovněž na olympijských hrách. Mezinárodní sídlo ITU bylo zřízeno v kanadském Vancouveru.

Členové ITU jsou rozděleny do jednotlivých triatlonových organizací podle kontinentu a ty následně zastřešují národní organizace v rámci daného kontinentu, jak znázorňuje tabulka 3-9. ITU organizace k datu 16.11. 2011 zahrnovala 128 členských národních federací. Seznam všech členských organizací jednotlivých národních federací je k nalezení v přílohách na konci práce.

Tabulka 3-9: Triatlonové organizace spadající pod ITU a počet národních organizací, které pod jednotlivé národní federace spadají

Kontinent	Název triatlonové organizace	Počet národních organizací, které zastřešuje*
Afrika	 Africká triatlonová unie (ATU)	13
Amerika	 Panamerická triatlonová konfederace (PATCO)	37
Asie	 Asijská triatlonová konfederace (ASTC)	25
Evropa	 Evropská triatlonová unie (ETU)	43
Oceánie	 Oceánská triatlonová unie (OTU)	10

* data platná k 16.11.2011

Zdroj: International Triathlon Union. *Federations* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/federations/>

ITU Mistrovství světa Series

Série nabízí příležitost pro sportovní světovou špičku změřit své síly. Vždy přiláká více než 13 tisíc sportovců a 1 milion diváků. V jednom roce proběhne sedm závodů po celém světě. V roce 2010 se závody konaly v Sydney, Soulu, Madridu, Hamburku, Londýně a Kitzbuhelu a série se uzavírala ve velkém finále v Budapešti.

ITU série Světového poháru

World Cup Series začal v roce 1991. Význam poháru vzrostl až v roce 1998, kdy se závodníci mohli kvalifikovat na letní olympijské hry. Popularita závodů se v průběhu let zvýšila, a to nejen díky pěknému prostředí, kde se poháry pořádaly, ale hlavně díky kvalitní organizaci. K pořadatelským stálícím patří kanadský Corner Brook a Montreal, americký St. Anthony's, mexický Cancun, japonské Gamagori a Ishigaki, australské Sydney či Geelong, ale i závody pořádané v Evropě např. Tiszaújváros v Maďarsku, švýcarské Lausanne či monacké Monte Carlo. V posledních letech jsou populární série světových závodů tzv. 2. kategorie - IPR, které se staly součástí pro nominaci na mistrovství světa v triatlonu.²⁰

ITU Elite mistrovství světa Sprint

Soutěž se konala poprvé v roce 2010. Tento šampionát nabízí polovinu olympijské vzdálenosti, a to 750 m (0.46 mil) plavání, 20 km (12.4 mil) kolo a 5 km (3.1 mil) běh.

ITU Triathlon Team mistrovství světa

V rámci tohoto závodu se každá země může účastnit se dvěma týmy, které se skládají ze čtyř závodníků (v kombinaci dva muži a dvě ženy). Týmy jsou v pořadí žena-muž-žena-muž. Každý musí absolvovat trať v délce skládající se z 275 m (300 yard) plavání, 6 km (3.7 mil) jízda na kole a 1.5 km (1 mil) běh (vzdálenosti těchto kratších délek se označují jako super sprint vzdálenosti). První závod se konal v roce 2009 v Des Moines ve státě Iowa, v roce následujícím se akce konala v Lausanne ve Švýcarsku.

---

²⁰ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. Triatlon. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

ITU Hy-Vee triatlonu Elite poháru

Hy-Vee triatlon se poprvé konal v roce 2007 v Des Moines (Iowa). Tento závod vznikl z iniciativy jednoho z největších amerických obchodních řetězců Hy-Vee s cílem zaměřit se na dobré zdraví zákazníků a zaměstnanců.²¹ Dnes tato sportovní událost přitahuje nejlepší sportovce z celého světa, jelikož se jedná o nejlépe dotovaný triatlonový závod světa. Odměnou za výhru je zde 1 milion amerických dolarů. Od roku 2008 se stal součástí ITU Světového poháru.

Mistrovství světa v dlouhém triatlonu

Koná se od roku 1994, tento šampionát zahrnuje plavání-kolo-běh, kdy vzdálenosti odpovídají dvojnásobku (3 – 80 – 20) či trojnásobku (4 – 120 – 30) standardní vzdálenosti v triatlonu (více o jednotlivých triatlonových vzdálenostech stanovených v pravidlech ITU viz tabulka 3-2 v kapitole 3.1). Odolnost a vytrvalost jsou zde velkým požadavkem na sportovce. Závod pro elitního triatlonistu může trvat až sedm hodin.

3.4.3 Historie Světové triatlonové korporace (WTC)

Další důležitou organizací starající se o triatlon je Světová triatlonová korporace, která byla založena v roce 1990 Jimem Gillsem za účelem většího rozšíření triatlonu ve světě a získání více finančních prostředků pro triatlonisty.²²

WTC sídlí na Floridě a dnes vlastní a organizuje závody Ironman²³ (koná se okolo 27 různých závodů Ironman ročně po celém světě) a Ironman 70.3 (sportovních akcí typu Ironman 70.3 je pořádáno 54) a také je majitelem ochranné sportovní značky Ironman.

Seznam všech závodů Ironman a Ironman 70.3, které se budou konat během posledních měsíců roku 2011 a během následujícího roku 2012, je k nalezení v přílohách na konci práce.

---

²¹ Hy-Vee Triathlon. *Hy-Vee Triathlon US Championship* [online]. Hy-Vee Triathlon, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.hy-veetriathlon.com/press-room/About-Triathlon.aspx>

²² Schepler, Bill. *The Ironman Triathlon* [online]. 1.vyd. New York: The Rosen Publishing Group, Inc., 2002 [cit 2011-11-16]. Dostupné z WWW:

http://books.google.com/books?id=ur9_6QMRWAAC&pg=PT12&dq=#v=onepage&q&f=false

²³ World Triathlon Corporation. Ironman [online]. WTC, 2010 [cit 2011-07-09]. Dostupné z WWW:<http://ironman.com/corporate#axzz1e5BdaCz6>

3.4.4 Historie Československého svazu triatlonu (ČSST)

Dne 17. listopadu 1984 byl založen **Československý koordinační výbor triatlonu** (ČSKVT) v čele s předsedou Václavem Vítovcem. ČSKVT se postupně dostával i do krajů a byly založeny krajské koordinační výbory triatlonu. Na 14. zasedání ÚV ČSTV 10. prosince 1987 byl triatlon začleněn do České organizace Československého svazu tělesné výchovy (ČSTV), což umožnilo založení **Československého svazu triatlonu** (ČSST). Stalo se tak 22. května 1988 na ustavující konferenci v Praze. Na Slovensku byl založen svaz při SÚV ČSTV 16. června 1988 v bratislavském hotelu Junior s předsedou Jánem Martišem.

Dne 20. října 1990 se v Riegrových sadech sešla ustavující federální konference, kde vznikla **Česká a Slovenská triatlonová federace** (ČSTTF), předsedou byl zvolen Pavel Kořan. V letech 1991 až 1992 se zde vyskytovaly tři triatlonové subjekty. Byl to **Český svaz triatlonu** v Čechách v čele s předsedou Ing. Jaroslavem Šlitrem, kterého v roce 1992 vystřídal Ing. Vladislav Dvorský se sekretářkou svazu Ludmilou Bečvářovou. Na Slovensku působila **Slovenská triatlonová únia** v čele s Janem Martišem a sekretářem Jozefem Juráškem. Obě organizace zaštiťoval federální svaz. Třetím subjektem byla již zmíněná **Česká a slovenská triatlonová federace** s předsedou Pavlem Kořanem a generálním sekretářem Ing. Václavem Markem.

Oba národní svazy organizovaly soutěže v republikách, zatímco federální svaz vyvíjel činnost směrem k mezinárodnímu dění a zajišťoval státní reprezentaci. ČSTTF ukončila svoji činnost dne 31.12 1992.

3.4.5 Historie Českého svazu triatlonu (ČSTT)

Po rozpadu Československa v roce 1993 vzniká **Český svaz triatlonu** (ČSTT) s předsedou Pavlem Kořanem.

Sportovně technická komise v čele s Jaromírem Horákem se zaměřila na vybudování atraktivní domácí soutěže. V roce 1994 svaz uzavírá smlouvu s marketingovým partnerem Agens Plus, čímž svaz získal prostředky na financování Českého poháru. V roce 2001 svaz navazuje další spolupráci se společností Triatlon Praha, s.r.o. Díky těmto prostředkům svaz mohl nabídnout sportovcům finanční ohodnocení za umístění v Českém poháru. Činnost svazu se dále zaměřovala na podporu rozvoje členské základny, realizaci projektů pro podporu triatlonu na základních školách a gymnáziích, ale i reprezentaci. V roce 1996 byli jmenováni

první reprezentační trenéři. Díky projektu připravenému na jaře roku 2000 Komisi metodiky a reprezentace získal triatlon významný finanční zdroj pro práci Sportovních center mládeže. Ta zahájila svou činnost v druhé polovině roku 2000. Dosavadním největším úspěchem pro ČSTT bylo svěřeni pořádání ME v triatlonu v roce 2001 a opakovaně v roce 2003 Karlovým Varům.²⁴

Pavel Kořan byl předsedou ČSTT do roku 2003, kdy ho nahradil Jiří Suchý. Ve stejném roce byli zvoleni ještě dva předsedové, a to Jaromír Horák a později Michal Slabej, který byl pověřen funkcí předsedy ČSTT. Dne 23. října 2004 byl zvolen nový předseda Václav Bunc. Dnešním předsedou ČSTT je Jaromír Horák, který byl zvolen v roce 2010.²⁵ Současné členy výkonného výboru ČSTT ukazuje tabulka 3-10.

Tabulka 3-10: Členové výkonného výboru ČSTT k 14.11.2011

Výkonný výbor ČSTT	Jméno člena
Předseda	Jaromír Horák
Sportovní ředitel	Lenka Kovářová
Manažer reprezentace	Jan Falge
Technický ředitel	Tomáš Petr
Manažer	Antonín Bauer

Zdroj: Český svaz triatlonu. Výkonný výbor ČSTT [online]. ČSTT, 2011 [cit. 2011-11-14]. Dostupné z WWW: <http://www.triatlon.cz/index.php?page=text&f=vykonnny-vybor.tpl>

3.5 Triatlon na OH

V roce 1994 na kongresu Mezinárodního olympijského výboru v Paříži byl triatlon zařazen do olympijského programu. Olympijský triatlon se skládá z disciplín 1.5 km plavání, 40 km na kole a 10 km běh. Triatlon se poprvé objevil na olympijských hrách v Sydney v roce 2000. V případě žen se triatlon konal první den, zatímco muži soutěžili až druhý den. Triatlon měl jednu z prvních medailí získaných na OH v Sydney. Brigitte McMahon (Švýcarsko) a Simon Whitfield (Kanada) vyhráli první zlaté olympijské medaile v triatlonu. Naše země měla na stupni vítězů také zastoupení, a to v podání Jana Řehuly, který získal bronzovou medaili.²⁶

Obrázek 3-4 ukazuje Jana Řehulu na stupních vítězů při OH v Sydney z roku 2000. Jan Řehula získal bronzovou medaili s časem 1:48:46. Zlato vyhrál Simon

²⁴ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. Triatlon. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

²⁵ Etriathlon.cz. Zemětřesení na svazu! Nový předseda táhne triatlon na výsluní [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/triatlon/26348_zemetreseni_na_svazu_novy_predseda_tahne.html

²⁶ Beijing 2008 Olympic Games. Olympic history [online]. The Beijing Organizing Committee, 2008 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: <http://en.beijing2008.cn/cptvenues/sports/triathlon/n214051430.shtml>

Whitfield s časem 1:48:24 a na sříbrnou medaili dosáhl Stephen Vuckovic (Německo) v čase 1:48:37.

Obrázek 3-4: Jan Řehula (vlevo) s bronzovou medailí

Zdroj: Tri247. *Sydney Olympics revisited* [online]. Tri247 Ltd., 2011. Dostupné z WWW: http://www.tri247.com/article_3684_Sydney+Olympics+revisited.html?region_id=&category

Na XXVIII. olympijských hrách, které se konaly v roce 2004 v Athénách, se triatlonové závody uskutečnily v olympijském centru Vouliagmeni.

Na XXIX. olympijských hrách v Pekingu 2008 se triatlon konal v okrese Changping v severním Pekingu.

Přehled vítězů triatlonu na OH v roce 2000, 2004 a 2008 v kategorii mužů a žen shrnují následující tabulky 3-11 a 3-12.

Tabulka 3-11: *Historie výsledků olympijských her v kategorii mužů*

Rok	Místo	Zlato	Stříbro	Bronz
2000	Sydney	Whitfield (CAN)	Vuckovic (GER)	Řehula (ČR)
2004	Athény	Carter (NZL)	Docherty (NZL)	Riederer (SUI)
2008	Peking	Frodemo (GER)	Whitfield (CAN)	Docherty (AUT)

Zdroj: *Ročenka Českého svazu triatlonu*. Praha: Azservis, 2009, č.16.

Tabulka 3-12: *Historie výsledků olympijských her v kategorii žen*

Rok	Místo	Zlato	Stříbro	Bronz
2000	Sydney	McMahon (SUI)	Jonesová (AUS)	Messmerová (SUI)
2004	Athény	Allen (AUT)	Harrop (AUS)	Williams (USA)
2008	Peking	Snowsill (AUS)	Fernandesová (POR)	Moffatová (AUT)

Zdroj: *Ročenka Českého svazu triatlonu*. Praha: Azservis, 2009, č.16.

Přehled období pro nominace na OH v Pekingu v roce 2008

Celkové období pro získání bodů do OH kvalifikace bylo termínově vymezeno od 1. června 2006 do 1. června 2008. Do kvalifikačního žebříčku se zahrnovaly i výsledky z MS 2008 v kanadském Vancouveru, které se konalo 15. 6. 2008.

První nominační etapa probíhala od 1. června 2006 do 1. června 2007 a do žebříčku pro OH se započítávalo:

- 7 nejlepších výsledků ze závodů Světového poháru (SP) v uvedeném období,
- výsledek z MS 2006,
- výsledek z kontinentálního mistrovství.

Druhá nominační etapa probíhala od 1. června 2007 do 1. června 2008 a zároveň se zde zohledňovaly také výsledky z již zmíněného MS 2008. Do žebříčku pro OH se započítávalo:

- 9 nejlepších výsledků ze závodů SP v uvedeném období,
- výsledky z MS 2007 + 2008,
- výsledky z ME 2007 + 2008.

Celkem se tedy za uvedené období započítalo do OH kvalifikace šestnáct nejlepších výsledků z uvedených soutěží.²⁷

Další olympijské hry nás budou čekat v roce 2012 ve Velké Británii. Londýnský Hyde Park přivítá nejlepší světové triatlonisty na jeden z nejvíce vzrušujících high-profile závodů. Závod začne 1,500 m plavání ve Serpentine, pokračovat bude 40 km jízdou na kole kolem hřiště, které se nachází v Buckinghamském paláci a Wellington Arch, a na konci závodu bude na závodníky čekat 10 km běh kolem Serpentine.²⁸

Nominační kritéria pro OH 2012 v Londýně stanovené Českým svazem triatlonu určují, že nominace proběhne podle aktuálního pořadí českých reprezentantů na ITU olympijském žebříčku (www.triathlon.org) k 31.5. 2012 a počtu přidělených míst pro ČR v jednotlivých kategoriích (ženy, muži).²⁹

---

²⁷Seidl, J.. *Stručný výťah z ITU nom. kritérií pro OH 2008* [online]. ČSTT, [2008] [cit. 2011-07-09].

Dostupné z WWW: http://www.triathlon.cz/upload/205_205.pdf

²⁸London 2012. *Triathlon* [online]. London 2012 Olympic and Paralympic Games, 2011 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z WWW: <http://www.london2012.com/games/olympic-sports/triathlon.php>

²⁹Český svaz triatlonu. *Nominační kritéria pro OH 2012 Londýn* [online]. ČSTT, 2011 [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.cz/upload/598_600.pdf

XXXI. olympijské hry se budou konat v roce 2016 v Rio de Janeiro v Brazílii. Triatlon se může těšit na návrat do města a země, která je ponořená do multisportovní historie.³⁰

3.6 Triatlon v ČR

Ve Spojených státech začínal triatlon jako sport pro volné chvíle, do světa včetně Evropy pronikl tento sport jako těžko pochopitelná zkouška vůle a fyzické kondice. Tak tomu bylo i v Československu. Dne 17. srpna 1979 napsal deník Československý sport ve své páteční příloze zvané „Volno“ článek „Agónie železných mužů.“

Článek inspiroval partu vodáků vedenou Tomášem Karlíkem, Jaroslavem Bednářem a Emilem Šebelem, kteří uspořádali 21. června 1980 první triatlon, který se stal prvním triatlonem nejen v Československu, ale i v Evropě. Původní název závodu byl „**Cesty železných mužů**“, nyní se jmenuje „**Triatlon Přední Hluboká**.“ Závod nebyl pouze nejstarším evropským triatlonem, ale jedním z nejstarších triatlonů na světě vůbec, který bez přestávky funguje do dnešních dnů.

Vzpomínka organizátorů na začátek prvního závodu:

„Mojí kamarádi, Ing. Jarda Bednář, Ing. Emil Šebele a naše manželky, všichni bývalí členové závodního družstva rychlostní kanoistiky, jsme na sport nezanevřeli ani po skončení závodní činnosti a stále jsme se zúčastňovali různých běhů na suchu i na lyžích. V roce 1979 nás upoutal článek v Čs. Sportu: „Agónie železných mužů,“ ve kterém byly velmi kriticky popsány a odsouzeny první ročníky Ironmana na Havaji. Na rozdíl od novinářů se nám spojení tří pěkných sportů v jednu soutěž zalíbilo. V okolí naší chalupy jsou pro podobný závod ideální prostory a terény. Máme mnoho přátel od vody a lyží a rozhodli jsme je pozvat s tím, že trojboj uspořádáme v roce 1980.

Od začátku jsme byli rozhodnutí, že havajský rozsah závodu zmenšíme, abychom závod zpřístupnili většímu okruhu zájemců, kteří nebudou musit absolvovat tak náročnou přípravu jako před originálním Ironmanem. Později jsme se přesvědčili, že jsme uvažovali správně. Zvolili jsme vzdálenosti 2-60-20 km.

Na podzim 1979 jsme rozeslali předběžnou pozvánku pro rok 1980, aby vyvolení měli dost času na přípravu. Propozice jsme poslali následující rok na jaře. Zajímavé je,

---

³⁰ MultiSport.Net. *Triathlon Heads to Rio De Janeiro 2016 Olympic Games* [online]. Kinetic Interactive, [2011] [cit. 2011-07-15]. Dostupné z WWW: <http://www.multisport.net.nz/multisport-news/race-news/434.html>

že původní propozice používáme jen s malými úpravami dodnes (1996). Historický termín připadl na den 21. 6. 1980.“³¹

První veřejný triatlon se konal 30. srpna 1980 ve **Stochově u Kladna** (potvrzení o absolvování tohoto závodu, který závodník obdržel, je vidět na obrázku 3-5), závod uspořádaly kluby OTTJ KOVO Praha, ZO SSM Středokluky a AUDAX Klub. Závod měl vzdálenosti 200 km jízda na kole, 2 km plavecká část a 20 km běh. 110 závodníků z toho 2 ženy chtivých pocitů železných mužů se postavilo na start. Milada Růžičková a Věra Stanovská tak byly první ženy v Evropě, které stály na startu triatlonu. Vzdálenosti pro ně vypsane byly 2 – 130 – 13 km, do cíle ale doběhla jen Věra Stanovská. Její mimořádný výkon i po 21 letech ocenil Český svaz triatlonu na návrh Stanislava Podzimeka pamětní plaketou u příležitosti vyhlášení vítězů triatlonových pohárů v roce 2001.³²

Tragickou smrtí ředitele závodu Jana Závory skončil Stochovský triatlon třetím ročníkem.

Obrázek 3-5: Potvrzení o účasti na závodě ve Stochově

Zdroj: PODZIMEK, S. *Začátky Československého triatlonu 1980-1990*. České Budějovice: Tělovýchovná jednota ČSAD Č. Budějovice, oddíl triatlonu, 1990.

V roce 1981 se objevuje na triatlonové scéně Ing. Václav Vítovec, duchovní otec českého triatlonu, zakladatel Československého svazu triatlonu, zakladatel ETU a spoluzakladatel ITU a člen výkonných výborů v těchto institucích. Vítovec je dvacetinásobný železný muž. Zejména díky němu se zprávy o triatlonu šířily

³¹ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

³² PODZIMEK, S. *Začátky Československého triatlonu 1980-1990*. České Budějovice: Tělovýchovná jednota ČSAD Č. Budějovice, oddíl triatlonu, 1990.

Československem. Václav Vítovec se v roce 1984 na ostrově Kailua Kona (Havaj) zúčastnil závodu Ironman.

Pořádal různé závody jako např. v roce 1981 závod Plzeňský železný muž, který měl vzdálenosti 200 km cyklistiky, 2 km plavání, 20 km běh, a to vše za 24 hodin. Na start plzeňského závodu se postavilo 112 závodníků, kteří usilovali o titul železný muž. Závod dokončilo 107 účastníků, nejlepší čas byl 11 hodin 27 minut. Další závod uspořádal 28. srpna 1982, který byl pojmenován „305“ (což představuje vzdálenost celé tratě v km). Tento závod se lišil od ostatních vzdálenostmi, které byly 250 km jízdy na kole, 50 km běhu a 5 km plavání. Organizátoři se chtěli tímto závodem přiblížit veřejnosti, chtěli ukázat, že triatlon je pro každého, kdo v sobě má sportovního ducha. Závod mohlo absolvovat jen několik závodníků, kteří byli trénováni. Nakonec se na start postavilo 10 „superželezných mužů.“ Závod byl sledován novináři a později byl zapsán do Guinnessovy knihy rekordů.

Další závod, který pořádal Václav Vítovec, se uskutečnil v roce 1991 pod názvem Iron Curtain. Byl prvním triatlonem, který byl pořádán dvěma státy. Tento závod měl bourat bariéry mezi lidmi i státy, startoval v Bavorském Eging am See, a cíl byl na Churáňově. Na start tohoto závodu se postavil i kanadský reprezentant Martin Rydlo (viz obrázek 3-6), jehož rodiče emigrovali. Třetí ročník Iron Courtainu se pořádal již v Karlových Varech.³³

---

³³ VÍTOVEC, V., POMP, J. Dobrodružství triatlonu. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80902790-1-5.

Obrázek 3-6: *Vítěz závodu Martin Rydlo*

Zdroj: VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80-902790-1-5

V roce 1981 se konalo v Československu devět triatlonů, z toho sedm Železných mužů I. a II. stupně. Triatlony se vzdálenostmi 3.8 km plavání – 180 km jízda na kole – 42 km běh se označovaly jako I. stupeň a se vzdálenostmi 2 - 200 - 20 byly řazeny do II. stupně. Míra zastoupení vytrvaleckých triatlonů je více než výmluvná. Železný muž (ŽM) přitahoval magickou silou jak soutěžící, tak organizátory. Pro úplnost, Železný muž III. stupně byla trojice 1 - 100 - 10 km. V roce 1984 bylo pořádáno 16 Železných mužů.³⁴

Tabulka 3-13: *Přehled jednotlivých stupňů závodu Železného muže*

Kategorie Železného muže	Plavání	Kolo	Běh
I. stupeň	3.8 km	180 km	42 km
II. stupeň	2 km	200 km	20 km
III. stupeň	1 km	100 km	10 km

Zdroj: Vlastní tvorba na základě údajů z FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

Na Slovensku se pořádaly první závody v roce 1982 v Piešťanech, Prešově a Bratislavě. Organizátoři v Piešťanech čerpali zkušenosti ze závodu v Jičíně, kde startoval a zvítězil Oliver Karaba.

³⁴ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

Dne 28. července 1984 bylo uspořádáno první mistrovství ČSFR ŽM v Plzni za mezinárodní účasti. Po vzoru Československa byly uspořádány závody v triatlonu i v dalších zemích, a to v Německu, Polsku, Maďarsku a tehdejším SSSR.

První samostatný oddíl triatlonu vznikl dne 3. června 1985 v TJ ČSAD České Budějovice. Předsedou byl zvolen Vladimír Míka. Jihočeská komise TT byla ustanovena 18. května 1988.

V roce 1986 se zvýšil počet soutěží a provozovatelů triatlonu. Počet evidovaných byl 80 organizátorů soutěží, kterých se zúčastnilo celkem 10 000 závodníků. V roce 1986 se také uskutečnilo první celostátní finále Socialistického svazu mládeže (SSM). Výbor svazu Základní a rekreační tělovýchovy (ZRTV) ČÚV ČSTV zařadil triatlon do výběrových soutěží, které se uskutečnily ve Východočeském, Severočeském a Severomoravském kraji.³⁵

Pak se kyvadlo z této nereálně veliké amplitudy začalo pohybovat opačným směrem, zejména když právě založený ČSKVT vytyčil jasnou cestu směřující ke krátkému, coby fyzicky méně náročné formě triatlonu přístupné méně připravené a tudíž širší sportovní veřejnosti. Tím, že se „vzdal“ Železného muže, otevřel si triatlon cestu mezi státem podporované sporty. Nulové výchylky železné kyvadlo však dosáhlo krátce po sametové revoluci. Je paradoxní, že v následujícím roce po listopadu 1989, kdy nikdo Železnému muži nebránil, se v Československu nepořádal ani jeden závod Železného muže. Důsledek setrvačnosti kyvadla skrýval jednak po všech stránkách „tržními“ podmínkami zvýrazněnou pořadatelskou náročnost Železného muže a do jisté míry i politiku tehdejšího vedení ČSTTF, které vrhlo své síly na krátký triatlon. Okrajově se zabývalo i duatlonem, od roku 1993 kvadriatlonem a dlouhým triatlonem ještě o rok později.³⁶

Od roku 1992 se jezdil v Československu Pohár v krátkém triatlonu. Dlouhý triatlon se začal jezdit až v České republice, a to v roce 1996. V ČR vznikla řada triatlonových závodů mezi nejznámější patřily ty, které se konaly v Praze, Plzni, Liberci, Karlových Varech, Táboře, Poděbradech a Brně. Největším úspěchem v pořádání závodů bylo, jak již bylo zmíněno v kapitole 3.4.5, pořádání ME v Karlových Varech. Tabulka 3-14 nabízí přehled závodů světového a evropského formátu konaných na území ČR.

---

³⁵ PODZIMEK, S. *Začátky Československého triatlonu 1980-1990*. České Budějovice: Tělovýchovná jednota ČSAD Č. Budějovice, oddíl triatlonu, 1990.

³⁶ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

Tabulka 3-14: Přehled závodů ME, Evropského a Světového poháru pořádaných v ČR

Datum konání	Místo konání	Závod
23.6. 2001	Karlovy Vary	ETU Triatlon Evropské mistrovství
31.5. 2003	Brno	ETU Triatlon Evropský pohár
21.6. 2003	Karlovy Vary	ETU Triatlon Evropské mistrovství
16.8. 2003	Praha	ETU Triatlon Evropský pohár
13.2. 2005	Nové Město	ITU Zimní Triatlon Světový pohár
16.7. 2005	Sadská	ITU Dlouhý Triatlon World Series
18.5. 2008	Brno	ITU Triatlon Evropský pohár
10.8. 2008	Karlovy Vary	ITU Triatlon Evropský pohár
18.7. 2009	Brno	ITU Triatlon Evropský pohár
8.8. 2009	Praha (Velká Chuchle)	ETU Dlouhý triatlon Mistrovství Evropy
23.8. 2009	Karlovy Vary	ITU Triatlon Evropský pohár
1.8. 2010	Tábor	ETU Triatlon Evropský pohár Juniorů
22.8. 2010	Karlovy Vary	ITU Triatlon Evropský pohár
21.5. 2011	Brno	ETU Triatlon Evropský pohár Juniorů
31.7. 2011	Tábor	ETU Triatlon Evropský pohár Juniorů
21.8. 2011	Karlovy Vary	ITU Triatlon Evropský pohár

Zdroj: Vlastní tvorba na základě informací získaných na WWW: <http://www.triathlon.org/results/search/>

S rozvojem triatlonu přibývaly i oblastní poháry. Oblastní poháry jsou pořádány pro amatérské závodníky, kteří si chtějí poměřit své síly jak v závodě, tak v celém poháru. Krátký triatlon byl organizačně relativně nenáročný, směřoval na olympiádu, zkrátka marketingově velmi atraktivní záležitost. Nicméně i tak se začali prosazovat staronoví pořadatelé jako byl Benešov, Teplice, Slavkov a dlouhý triatlon v České republice vstoupil po roce 1990 do Evropy evropským standardem dvou - tří dlouhých triatlonů za rok. Kyvadlo překmitlo nulovou amplitudu a pozvolna se sunulo na opačnou stranu. Významným počinem ČSTT bylo vyhlášení Poháru Classic v roce 1995.³⁷

³⁷ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. Triatlon. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

Tabulka 4-15: Shrnutí prvních českých triatlonových závodů

Cesty Železných mužů ⇒ později nazývaný Triatlon Přední Hluboká

- 1. závod se uskutečnil 21.6. 1980
- Závodilo se na vzdálenostech 2-60-20
- Nejstrašší triatlonový závod v Evropě, který se pořádá do současnosti

Cesty Železných mužů ⇒ Stochov u Kladna

- 1. veřejný triatlonový závod v Československu konaný 30.6. 1980
- Závodilo se na vzdálenostech 2-200-20
- Poprvé v Evropě se účastnily triatlonu 2 ženy (na vzdálenosti 2-130-13)
- Stochovský triatlon skončil 3. ročníkem

Železný muž (Plzeň)

- 1. závod se uskutečnil v roce 1981 (pořádaný Václavem Vítovcem)
- Závodilo se na vzdálenostech 2-200-20
- 1. Mistrovství ČSFR Železného muže se konalo 28.7. 1984 za mezinárodní účasti

Triatlon "305"

- 1. závod se uskutečnil v roce 1982 (pořádaný Václavem Vítovcem)
- "305" odpovídá celkové vzdálenosti triatlonové trati v km
- Délka jednotlivých tratí je 5-250-50

Iron Curtain

- 1. závod se uskutečnil v roce 1982 (pořádaný Václavem Vítovcem)
- Jednalo se o 1. triatlonový závod pořádaný 2 státy
- Start závodu byl v Eging am See (Bavorsko, Německo) a cíl Churáňov

Pohár ČR v triatlonu

- Pohár ČR v krátkém triatlonu se začal pořádat od roku 1992
- Pohár ČR v dlouhém triatlonu se koná od roku 1996
- Pohár ČR Classic World triatlon se koná od roku 1995

Zdroj: Vlastní tvorba

Triatlon se stává stále více populárním. Důkazem tohoto je neustálý růst počtu členů, který můžeme pozorovat ze statistik. Porovnáním počtu členů triatlonových oddílů v ČR v roce 2003 (3 740) a v roce 2006 (4 702) v následujících tabulkách 3-16 a 3-17 lze vidět nárůst téměř o tisíc členů.

Tabulka 3-16: Počet členů v roce 2003

Kategorie	Ženy	Muži	Celkem
Dospělí	528	2 244	2 772
Dorost	94	211	305
Žactvo	245	418	663
Celkem	867	2 873	3 740

Zdroj: Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2006, č.13.

Tabulka 3-17: Počet členů v roce 2006

Kategorie	Ženy	Muži	Celkem
Dospělí	238	1 385	1 623
Dorost	168	393	461
Žactvo	702	1 916	2 618
Celkem	1 108	3 694	4 702

Zdroj: Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2006, č.13.

V současné době ČSTT zastřešuje 191 triatlonových klubů ze 14 krajů v celé České republice. Nejvíce triatlonových klubů se nachází v Praze v počtu 32, druhým nejpočetnějším krajem je Jihočeský kraj s 21 kluby a třetí v pořadí je Středočeský kraj s 18 kluby (viz tabulka 3-18).

Tabulka 3-18: Počet klubů ČSTT v jednotlivých krajích ČR

Kraje	Počet klubů ČSTT
Zlínský kraj	5
Kraj Vysočina	7
Ústecký kraj	7
Liberecký kraj	10
Pardubický kraj	10
Karlovarský kraj	11
Plzeňský kraj	12
Královehradecký kraj	13
Olomoucký kraj	14
Moravskoslezský kraj	15
Jihomoravský kraj	16
Středočeský kraj	18
Jihočeský kraj	21
Praha	32
Celkem	191

Zdroj: Vlastní tvorba tabulky na základě dat získaných z WWW:
<http://www.triatlon.cz/index.php?page=kluby>

3.7 Triatlon a jeho příbuzní

Od počátku historie triatlonu se objevovaly i jiné disciplíny než známe kombinaci z triatlonu, tedy plavání, cyklistika a běh. Různé druhy vícebojů mají i svá regionální a světová mistrovství, která jsou pořádána organizacemi ETU a ITU. Patří sem víceboje jako je duatlon, akvatlon, kvadriatlon či zimní triatlon. Zkoušely se také halové triatlony a triatlony v přírodě, některé závody se ujaly a vznikl např. terénní triatlon (XTERRA).³⁸

³⁸ FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. Triatlon. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x.

Duatlon

Duatlon se skládá ze dvou disciplín, a to z běhu a jízdy na kole. Mistrovství světa ITU duathlon se koná každý rok a jeho vzdálenosti jsou 10 km běh, 40 km jízda na kole a 5 km běh. Mnoho sportovců se specializuje na duatlon, ale soutěž navštěvují i triatlonisté v době přestávky pro zlepšení jejich rychlosti a kondice. Závody se pořádají na jaře a na podzim kvůli letním závodům v triatlonu.³⁹

Podle pravidel pro triatlon, duatlon a kvadriatlon sestavených Českým svazem triatlonu jsou rozlišovány 3 druhy duatlonu – sprint, krátký a dlouhý duatlon – podle délky jednotlivých tratí, kdy závod je rozdělen do tří částí. Nejprve závodník musí absolvovat první běžeckou část, následuje cyklistická část a celý závod je ukočen druhou běžeckou etapou, která je již kratší než v první počáteční fázi.

Tabulka 3-19: Duatlon – rozdělení délek tratí podle ČSTT

Duatlon	1.běh	Kolo	2.běh
Sprint DT	5 km	20 km	2.5 km
Krátký DT	10 km	40 km	5 km
Dlouhý DT	10 km	60 – 100 km	10 km

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 4. Dostupné z WWW: <http://www.competitionsport.com/competitionsport/duathlon/duathlon2011/Propozice.pdf>

ITU rozdělení vzdáleností se od ČSTT rozdělení liší v délkách tratí pro první běžeckou část a cyklistickou část stanovených u tzv. dlouhé vzdálenosti. ITU navíc ještě stanovuje vzdálenosti pro čtyřčlennou štafetu (viz tabulka 3-20).

Tabulka 3-20: Duatlon – rozdělení délek tratí podle ITU

Duatlon	1.běh	Kolo	2.běh
Čtyřčlenná štafeta	2 km	8 km	1 km
Sprint vzdálenost	5 km	20 km	2.5 km
Standardní vzdálenost	10 km	40 km	5 km
Dlouhá vzdálenost	20 km	80 km	10 km

Zdroj: International Triathlon Union. ITU Competition Rules [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 46. Dostupné z WWW: <http://www.competitionsport.com/competitionsport/duathlon/duathlon2011/Propozice.pdf>

Mezi nejznámější duatlony v ČR patří Krušnoman Long Distance duathlon. Závod probíhá v Krušných horách a má vzdálenosti 11 km běh, 64 km jízda na kole a 9 km běh. Při závodě se vybíhá několikrát sjezdovka. Závod patří mezi nejtěžší duatlony u nás.⁴⁰

³⁹ International Triathlon Union. *Duathlon* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.competitionsport.com/competitionsport/duathlon/duathlon2011/Propozice.pdf>

⁴⁰ Krušnoman Triathlon team Litvínov. *Krušnoman*. [online]. Dynamic Software, 2011 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: <http://www.krusnoman.cz/duathlon/duathlon2011/Propozice.pdf>

Akvatlon

Akvatlon se skládá z plavání a běhu. Patří mezi nejjednodušší formy víceboje. Oficiální vzdálenosti ITU Aquathlon mistrovství světa jsou 2.5 km běh, 1 km plavání a 2.5 km běh. Tyto vzdálenosti se mohou změnit v případě, že je teplota vody nízká, pak vzdálenosti závodu jsou 1 km plavání a následuje 5 km běh (viz tabulka 3-21).

Tabulka 3-21: Akvatlon – délka tratí podle ITU

	Běh	Plavání	Běh
Standardní vzdálenost	2.5 km	1 km	2.5 km
Standardní vzdálenost (v chladných vodách)	–	1 km	5 km
Dlouhá vzdálenost	5 km	2 km	5 km
Dlouhá vzdálenost (v chladných vodách)	–	2 km	10 km

Zdroj: International Triathlon Union. *ITU Competition Rules* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 46. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

Český svaz triatlonu určuje jinou délku tratí pro Akvatlon (viz tabulka 3-22).

Tabulka 3-22: Akvatlon – délka tratí podle ČSTT

	Plavání	Běh	Plavání
Akvatlon	0.3 – 1.5 km	3 – 10 km	0.3 – 1 km

Zdroj: Český svaz triatlonu. *Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu* [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 4. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Akvatlon je vynikající druh sportu jak pro začínající sportovce, kteří vstupují do světa multisportu, tak je zároveň vhodný i pro zkušené triatlonisty, kteří si mohou zatrénovat.⁴¹

Kvadriatlon

Kvadriatlon patří mezi nejmladší sporty, které sdružuje i ČSTT. Na rozdíl od triatlonu a duatlonu je kvadriatlon obohacen o čtvrtou disciplínu - jízdu na kajaku. Za vznikem kvadriatlonu stál princ Sergio Ferrero, který je v současnosti i jeho propagátorem, organizátorem a koordinátorem. Pod jeho vedením se od roku 1988 pořádá na ostrově Ibiza mistrovství světa. Světový šampionát se jezdí v objemech 5 km plavání, 20 km na kajaku, 100 km cyklistiky a 21 km běh. Většina závodů se však jezdí v polovičních distancích (2.5-10-50-10).

V následující tabulce 3-23 je ukázka rozdělení kvadriatlonu do několika kategorií na základě délek jednotlivých tratí závodu podle Českého svazu triatlonu.

⁴¹ International Triathlon Union. *Aquathlon* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/multisports/aquathlon/>

Tabulka 3-23: Kvadriatlon – rozdělení délek tratí podle ČSTT

Kvadriatlon	Plavání	Kajak	Kolo	Běh
Sprint KT	1 km	5 km	25 km	5
Krátký KT	2.5 km	10 km	50 km	10
Dlouhý KT	5 km	20 km	100 km	21

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 5. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Krátce po svém vzniku pronikl i kvadriatlon stejně jako triatlon do České republiky. České sportovce tedy můžeme řadit k „pionýrům“ nového sportovního odvětví. V roce 1991 se naše výprava zúčastnila MS na Ibize a zdaleka ne bez úspěchu. Celkové čtvrté místo tehdy bylo příjemným překvapením.

Diamantoví muži, jak jsou kvadriatlonisté také nazýváni, mají své zázemí v mnoha zemích. Velmi populární je kvadriatlon v Austrálii a v JAR. V Evropě patříme mimo Maďarska, Anglie, Francie a Německa ke špičce i my. Od roku 1993 se jezdí u nás závod Evropského poháru. Sedlčanský kvadriatlon má i jeden světový primát. Byl zde uspořádán v roce 1993 kvadriatlon pro kategorii dorostu (1-10-50-5).⁴²

Zimní triatlon

Zimní triatlon se uskutečňuje na sněhu a patří sem tři disciplíny - běh, jízda na horském kole a běh na lyžích. Závody mistrovství světa se konají od roku 1997 pod záštitou ITU. Vzdálenosti u běhu jsou 3 až 5.5 mil. Na horském kole to je vzdálenost 6.2 až 9.3 míle. U běhu na lyžích je to 5 – 7.5 mil (viz tabulka 3-24). Vzdálenosti jsou stanoveny tak, aby trvaly přibližně 80 - 90 minut. Současně se při plánování trasy přihlíží na sněhové podmínky. Většina závodů se konala v Evropě, teprve až v roce 2002 se uskutečnila série finále v Canmore (Kanada). Zimní triatlon se stává velmi populárním a ITU věří, že se stane natolik populární i pro MOV, že ten ho zařadí do zimních olympijských her.⁴³

Tabulka 3-24: Zimní triatlon – délka tratí podle ITU

	Běh	MTB Kolo	Lyže
Čtyřčlenná štafeta	2 – 3 km	4 – 5 km	3 – 4 km
Sprint vzdálenost	3 – 4 km	5 – 6 km	5 – 6 km
Standardní vzdálenost	7 – 9 km	12 – 14 km	10 – 12 km

Zdroj: International Triathlon Union. ITU Competition Rules [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 46. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

⁴² Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 1994, č.2.

⁴³ SBR-Racing. Winter Triathlon [online]. [cit. 2011-07-15]. Dostupné z WWW: http://www.sbr-racing.co.uk/winter_triathlon.html

Pouze pro srovnání tabulka 3-25 nabízí přehled délek tratí stanovených Českým svazem triatlonu.

Tabulka 3-25: Zimní triatlon – délka tratí podle ČSTT

	Běh	MTB Kolo	Lyže
Zimní TT	5 – 10 km	10 – 20 km	8 – 15 km

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 4. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Terénní triatlon (XTERRA)

XTERRA vznikla v roce 1996 na Havajských ostrovech jako kombinace triatlonu a horského kola. Pro tento typ závodu se také používá pojem off-road triatlon. Vzdálenosti jsou 1.5 km plavání, 30 km jízda na horském kole a 10 km běh.

Tabulka 3-26: Terénní triatlon – rozdělení délek tratí podle ITU

	Plavání	MTB Kolo	Běh
Čtyřlenná štafeta	0.2 km	4 – 5 km	1.2 – 1.6 km
Sprint vzdálenost	0.5 km	10 – 12 km	3 – 4 km
Standardní vzdálenost	1 km	20 – 25 km	6 – 8 km

Zdroj: International Triathlon Union. ITU Competition Rules [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. s. 47. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

Český svaz triatlonu ve svých pravidlech pro triatlon, duatlon a kvadriatlon určuje vzdálenosti pro terénní triatlon jak ukazuje následující tabulka 3-27.

Tabulka 3-27: Terénní triatlon – rozdělení délek tratí podle ČSTT

	Plavání	Kolo	Běh
Terénní triatlon	0.75 km	20 km	5
Terénní triathlon dlouhý	1.9 km	90 km	21

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 4. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Závodníci plavou na otevřeném moři, řece nebo jezeře. Cyklistická část je velmi náročná a vyžaduje fyzickou zdatnost s technickou dovedností závodníků. Závodníci šplhají po kamenitých nebo písčitých kopcích, z kterých se pak řítí do prudkých sjezdů. Běžecská část vede v kopcovitém přírodním terénu s extrémními výběhy a seběhy. Tento závod je velkou výzvou pro každého závodníka.

XTERRA se za velmi krátkou dobu stala velice populární. V současné době se koná několik desítek závodů, z nichž největší a nejprestižnější světové závody tvoří kvalifikační řetězec pro XTERRA Mistrovství světa na Havaji pod názvem XTERRA Global tour, které se konají v několika zemích (např. USA, Kanada, Nový Zéland, Japonsko, Španělsko, Německo, Česká republika a další). Všechny evropské národní šampionáty jsou součástí bodovaného poháru XTERRA European tour.

XTERRA se v Čechách objevuje 29. června 2002, kdy se jel první závod v Hluboké nad Vltavou, ze kterého se stal během jednoho roku jeden z nejprestižnějších světových závodů. Každoročně do Hluboké přijíždějí špičkoví sportovci z celého světa, a co je zajímavé, tak v ženských kategoriích bývá větší konkurence než na MS.

V roce 2003 vznikla i národní série XTERRA Czech tour, která začínala se sedmi závody po celé ČR, o rok později se konalo 11 akcí a v roce 2005 se počet závodů ustálil na 12. K tomu musíme ještě připočítat závod v Hluboké, který je zařazen do XTERRA Global a XTERRA European tour.⁴⁴

3.8 Vývoj triatlonu z hlediska dosahovaných sportovních výsledků

Triatlon je dynamický, velice fyzicky, ale i psychicky náročný sport. Za dobu jeho existence prošel řadou vývojových změn, jak u sportovního vybavení triatlonisty, tak i v jeho pravidlech.

V této a následující kapitole na základě porovnání vybavení triatlonového sportovce v době začátku triatlonu a v současné době bych chtěl poukázat na změny, které zcela jistě vedly k dosažení lepších vykonnostních výsledků v tomto sportu.

Pokud se podíváme na nejlepší výsledek dosažený při prvním triatlonovém závodě Ironman, který se konal v roce 1978 v Oahu, kde vyhrál amatérský sportovec a taxikář Gordon Halley, jenž dokončil daný závod s časem **11hod. 46min. 58s** a porovnáme to výsledky profesionálních sportovců ve srovnatelných závodech v současné době, např. s výsledkem Chrise McCormocka (AUS) z roku 2010, který obdobný závod jako Gordon Halley dokončil s časem **8hod. 10min. 37s**, je zde vidět neuvěřitelný rozdíl. Samozřejmě, velká část tohoto rozdílu je dána faktem, že druhý čas byl podán profesionálním sportovcem, který se na daný závod připravoval řadu měsíců, avšak určitý díl tohoto časového rozdílu je dán také změnami, kterými prošlo sportovní vybavení používané ve všech triatlonových disciplínách a tomu se blíže věnuji dále v textu této kapitoly.

Pokud se ještě vrátíme k vývoji časů dosahovaných v rámci závodu Ironman, za zmínku stojí, že v roce 1979 Tom Warren zlepšil čas na 11:15,56. V roce 1980 legendární Dave Scott překonal hranici desíti hodin a do cíle se dostal za 9:24,33. O

---

⁴⁴ Sportovní NET. *Xterra - historie* [online]. Lepší firma s.r.o., 2004. [cit. 2011-07-15]. ISSN 1214-9128. Dostupné z WWW: <http://www.sportovni.net/xterra/historie/>

čtyři roky později Dave Scott prolomil i devíti hodinovou hranici a stanovil havajské maximum na 8:54,20.

Druhá havajská legenda Mark Allan v roce 1989 ukončila závod s časem 8:09,15 a stejný výkon předvedl i v roce 1992. Historické maximum s časem 8:04,08 bylo do dnešního roku drženo belgickým závodníkem Luc Van Lierdem, který tohoto času dosáhl v roce 1996. Letos havajský Ironman vyhrál australský závodník Graig Alexander v čase 8:03,56; jenž se stal nejrychlejším časem na Havajských ostrovech.

U žen se časy rovněž s postupem doby posouvají a zrychlují. Základní čas zde stanovila Lyn Leimaire v roce 1979, tehdy byla na startu jako jediná žena a trať zvládla za 12:55,38. Hranice desíti hodin byla prolomena v roce 1986 Paulou Newby Fraser z JARu. Stejná závodnice v roce 1992 pokořila i devíti hodinovou metu a stanovila havajské maximum časem 8:55,28. Ani fenomenální Švýcarka Natasha Badmann, nebyla schopná tuto hranici pokořit. V roce 2009 famózní Chrissie Wellington, která vyhrála i v předchozích dvou ročnících, vylepšila havajské ženské maximum na 8:54,02.⁴⁵

3.9 Některé důvody zlepšování sportovních výkonů v triatlonu

Jedním z důvodů stále se zlepšujících výkonů, a to nejen v triatlonu, ale ve všech sportovních disciplínách obecně, je bezesporu stále dokonalejší sportovní vybavení, které mají sportovci k dispozici.

Jízda na kole

Pokud se podíváme na jízdní kolo z 80. let (obrázek. 3-7), zjistíme, že se nevyrobělo z takových materiálů jako kola dnes, tedy z materiálů, které umožňují dosažení mnohem rychlejších časů. Zároveň zcela chyběla veškerá dodatečná výbava, která zcela jistě dovoluje mnohem pohodlnější jízdu na kole. Například kolo z 80. let postrádá nášlapné pedály, či gelové sedlo, bez kterých by se někteří sportovci dnes jen těžko obešli.

---

⁴⁵Etriathlon.cz. *Havajské střípky I – historie* [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/29234_havajske_stripky_i_historie.html

Na obrázku 3-7 vidíme kolo vyrobené v osmdesátých letech. Kolo má 12 převodů a odlehčené trubky

Obrázek 3-7: Jízdní kolo značky CENTURION „Ironman“ Dave Scott

Zdroj: *Sporting goods online* [online]. SPORTING-GOODSONLINE, 2010. Dostupné z WWW: <http://sporting-goodsonline.com/58cm-centurion-ironman-dave-scott-road-bike-bicycle-.html>

Ukázka kola vyrobeného v roce 2009 je vidět na následujícím obrázku 3-8. Rám a vidlice kola jsou vyrobené z karbonu, kolo má 30 převodů a zároveň je velice lehké a aerodynamické. Všechny tyto faktory umožňují lepší výkony sportovců.

Obrázek 3-8: Jízdní kolo značky Ceepo Viper

Zdroj: *The Internet Bike Database* [online]. IBikeDB, 2010. Dostupný z WWW: <http://www.ibikedb.net/bikes/35106-ceepo-viper>

Moderní kola využívají možnosti zlepšení dynamiky na jízdním kole. Při tréninku se využívá také tlakový čip zabudovaný do pedálu, který je propojený s počítačem, zde může trenér vidět, jak cyklista symetricky zatěžuje pedály.⁴⁶

---

⁴⁶ SEGESTA, JOHN. Pedal It Up a Notch. *Triathlete*, 2010, roč. 26, č. 6, s. 140

Plavání

Už podle srovnání dnešních kol a kol z minulých let vidíme, jak vývoj velmi pokročil, ale jsou tu další aspekty, které ovlivňují výkony sportovců, můžeme si to ukázat na disciplíně v plavání.

Sportovci se dříve před studenou vodou chránili jen krémem, který nanášeli na tělo. Dnes můžeme vidět využívání velmi moderního neoprénu, který nejenom chrání proti studené vodě, ale snižuje tření a tím zrychluje čas. Uvádí se, že neoprén umožňuje zrychlení okolo 5-10s na 100 m. Zde je třeba zmínit, že podle pravidel triatlonu nesmí sportovec použít neoprén, pokud voda nemá méně jak 22 stupňů Celsia u krátkého triatlonu a u dlouhého triatlonu je to méně jak 24 stupňů Celsia.

Tabulka 3-28 ukazuje limity teploty vody pro jednotlivé kategorie a délky plaveckých tratí, při kterých je sportovcům zakázáno použít neoprén. Dané limity jsou nastaveny Českých svazem triatlonu.

Tabulka 3-28: Přehled limitů teploty vody, pro které je zakázáno použití neoprénu

Délka plavání	Dospělí a Junioři	Ostatní kategorie
Do 1,500 m	20°C a více	22°C a více
1,501 – 3,000 m	23°C a více	23°C a více
Nad 3,000 m	24°C a více	24°C a více

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 4. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Místo neoprénu sportovci také používají kombinézy, avšak kombinézy už tolik nezrychlují čas. Je uváděno, že v případě kombinéz je zrychlení zhruba okolo 2s na 100m.

V roce 1981 si závodníci mohli o neoprénech pouze nechat zdát. V minulých letech dnešní funkci neoprénu poskytovala vrstva různých krémů (viz obrázek 3-9).

Obrázek 3-9: 1. ročník Železného muže konaný v Plzni

Zdroj: VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80902790-1-5

Neoprén je speciálně navržen s ohledem na požadavky triatlonistů. Každá sportovní disciplína má jiné specifické nároky na úpravu sportovního vybavení. V případě triatlonistů je to například fakt, že mívají díky jízdě na kole a běhu velice vysportované, svalnaté nohy, proto je vždy třeba navrhovat dané vybavení ve spolupráci s profesionálními triatlonisty. Neoprénový oblek je vyvážen tak, že používá vyšší vztlak na dolní končetiny, čímž uvádí tělo do efektivnější polohy, snižuje odpor a umožňuje účinněji plavat.

Na obrázku 3-10 na následující stránce je vidět současný moderní vzhled neoprénu.

Obrázek 3-10: *Neopren blueseventy Fusion*

Zdroj: Blue Seventy [online], BlueSeventy, 2010. Dostupný z WWW: <http://blueseventy.com/>

Běh

Dalším důležitým prvkem, který vede ke zlepšení výkonů, jsou speciální boty. Závodní boty váží mezi 170 a 230 gramy ve srovnání s až 400 g u tréninkových. Americké výzkumy ukázaly, že díky úspoře jedné unce (28 g) na botě se získá 1 sekunda na míli (1.6 km), tj. zhruba 6 sekund na unci na 10 km. Závodní bota o hmotnosti 170 g by tedy mohla ve srovnání s tréninkovou botou vážící 310 g nahnat 30 sekund.⁴⁷

Je pozoruhodné, kam vývoj triatlону dospěl od svého vzniku do současnosti, vidíme že technologie, které zvyšují výkonnost sportovce jdou neustále dopředu. Bude zajímavé sledovat, jak se dále triatlón bude vyvíjet a jak budou sportovci díky stále novým a lepším technologiím a materiálům překonávat další časové rekordy na závodech.

---

⁴⁷ Etriathlon.cz. *Výběr běžecké obuvi* [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/technika_a_trenink/2076_vyber_bezecke_obuvi.html

4 Syntetická část

4.1 Vývoj triatlonu z hlediska důležitých historických mezníků

V průběhu celé kapitoly 3 byla zmiňována historická data, při nichž došlo k významným událostem z hlediska triatlonu. Existuje zde několik důležitých mezníků ve vývoji triatlonu, které by měl člověk zajímající se o triatlon či sportovní historii zcela bezpochybně znát. Mám na mysli například datum konání prvního triatlonového závodu, vznik mezinárodních triatlonových organizací, pořádání prvního mistrovství světa v triatlonu, kdo stojí za rozvojem triatlonu na území bývalého Československa, první české úspěchy v triatlonu či zahrnutí triatlonu do programu olympijských her a tak dále.

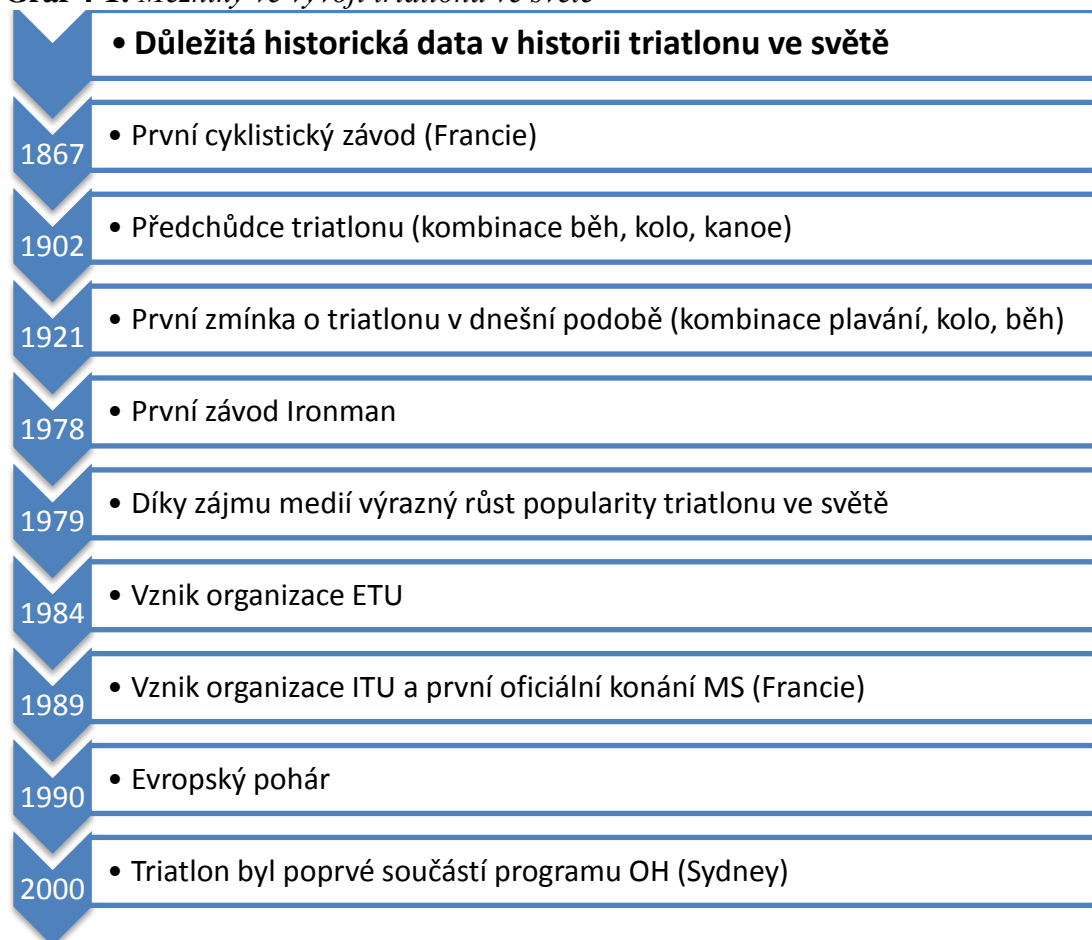
Z tohoto důvodu jako cíl této kapitoly jsem si stanovil, že se pokusím tato důležitá klíčová data shrnout a vytvořit jasný a snadno čitelný přehled v podobě krátké historické křivky. Jinými slovy, chtěl jsem vytvořit jednoduchý, ale zato velice přehledný graf, z kterého by byly na první pohled patrné důležité události, které významně ovlivnily vývoj triatlonu.

Rozhodl jsem se vytvořit dva přehledy, jeden zachycující významná data ve vývoji světového triatlonu a druhý přehled, který by zrekapituloval důležitá data z hlediska vývoje triatlonu v Československu a v České republice. Výsledek tohoto mého snažení je vidět na následujících grafech 4-1 a 4-2.

Historický přehled v grafu 4-1 vymezuje roky, ve kterých se staly důležité události z hlediska triatlonu ve světě. Za grafem následuje stručný popis jednotlivých roků pro získání větších detailů.

Graf 4-1: Mezníky ve vývoji triatlonu ve světě

Zdroj: Vlastní tvorba grafu

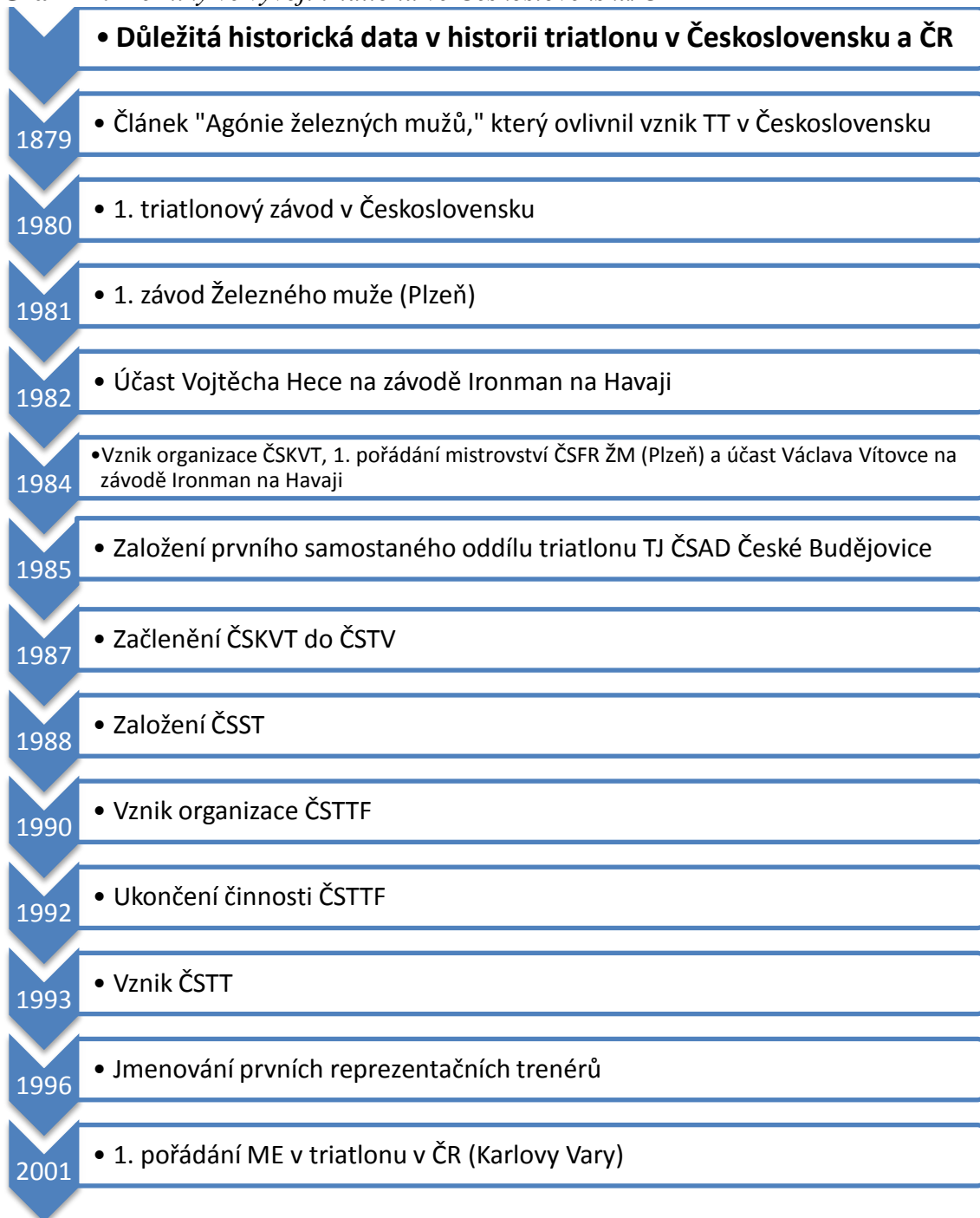
Jak již bylo zmíněno, zde následuje velice stručný popis jednotlivých dat zachycených v předchozím grafu 4-1 ve vývoji **světového triatlonu**:

- ⇒ **1867** – Vynález kola a datum 8.12. 1867, kdy se konal první cyklistický závod v Paříži, byly důležitými událostmi, které umožnily vznik triatlonu, jako sportovní disciplíny zahrnující běh, plavání a jízdu na kole.
- ⇒ **1902** – První zmínka o sportovním víceboji zahrnujícím 3 disciplíny: běh, jízda na kole a kanoe.
- ⇒ **1921** – První zmínka v historických pramenech o triatlonu v dnešní podobě, tedy trojboji zahrnujícím plavání, jízdu na kole a běh. Studenti francouzského běžeckého klubu se pokoušeli propojit tyto sportovní disciplíny v jeden druh sportu.
- ⇒ **1978** – Pořádání prvního závodu Ironman na Havaji.

- ⇒ **1979** – Pořádání druhého závodu Ironman. Toto datum je však významné zejména díky tomu, že zásluhou médií, která věnovala tomuto závodu velkou pozornost, popularita triatlonu ve světě začala velice stoupat.
- ⇒ **1984** – Vznik Evropské triatlonové unie (ETU), jejíž členem se později stal i Český svaz triatlonu.
- ⇒ **1989** – Vznik Mezinárodní triatlonové unie (ITU) a konání prvního mistrovství světa v triatlonu ve Francii (Avignon).
- ⇒ **1990** – Datum, od kdy se každoročně koná Evropský pohár pořádaný ETU.
- ⇒ **2000** – Triatlon se poprvé objevil na OH v Sydney.

Následující část této kapitoly se věnuje historickým mezníkům ve vývoji **triatlonu v rámci Československa a České republiky**. Důležitá data jsou opět vyznačena v grafické podobě (viz graf 4-2) s následným stručným popisem jednotlivých událostí.

Graf 4-2: Mezníky ve vývoji triatlonu ve Československu/ČR

Zdroj: Vlastní tvorba grafu

- ⇒ **1979** – Článek s názvem „Agónie železných mužů“ v příloze novinového deníku Československého sportu inspiroval skupinu vodáků, kteří se na základě tohoto článku zasloužili o vznik triatlonu Československu.
- ⇒ **1980** – Tento rok byl významný ze tří důvodů: a) 21. června se konal první triatlonový závod (Cesty Železných mužů, později nazývaný Triatlon Přední

Hluboká, tento závod se pořádá až do současnosti) v Československu, b) zároveň byl také prvním triatlonovým závodem v Evropě, a c) 30. července se konal první veřejný závod ve Stochově u Kladna.

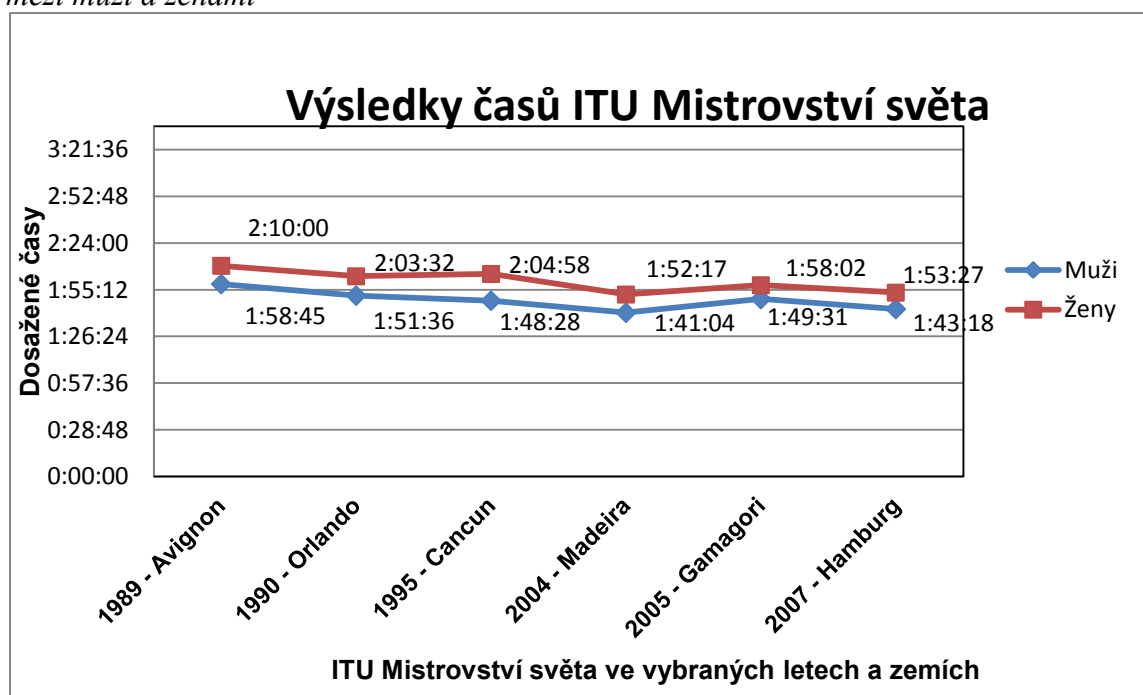
- ⇒ **1981** – Konání prvního závodu Železného muže (závod pořádaný V. Vítovcem).
- ⇒ **1982** – Vojtěch Hec, který emigroval do Švédska, se jako první závodník českého původu zúčastnil závodu Ironman na Havaji a zároveň vyhrál věkovou kategorii 50-54 let.
- ⇒ **1984** – Vznik Československého koordinačního výboru triatlonu (ČSKVT), pořádání 1. mistrovství ČSFR Železného muže v Plzni a ve stejném roce také Václav Vítovec, který se nejvíce zasloužil o šíření a rozvoj triatlonu v Čechách, se účastnil závodu Ironman na Havaji
- ⇒ **1985** – Založení prvního sportovního oddílu triatlonu TJ ČSAD České Budějovice.
- ⇒ **1987** – Začlenění triatlonu do České organizace Československého svazu tělesné výchovy (ČSTV).
- ⇒ **1998** – 22. května byl založen Československého svazu triatlonu (ČSST).
- ⇒ **1990** – Založení České a Slovenské triatlonové federace (ČSSTF).
- ⇒ **1992** – Ukočení působení ČSSTF.
- ⇒ **1993** – Založení Českého svazu triatlonu (ČSTT).
- ⇒ **1996** – Jmenování prvních reprezentačních trenéru v triatlonu.
- ⇒ **2001** – První pořádání Mistrovství Evropy v triatlonu v Karlových Varech.

4.2 Srovnání vývoje výkonnostních výsledků v triatlonu, srovnání počtu mužů a žen v triatlonu

Jak již bylo pojednáno v kapitole 3.8 a 3.9, v rámci vývoje triatlonu dochází neustále ke zlepšování dosahovaných časových výsledků. Jako názorný důkaz toho, co

bylo zmíněno v uvedených dvou kapitolách, je i graf 4-3, vytvořený na základě dat získaných z internetových stránek ITU, který porovnává výsledky triatlonových závodníků dosažených v závodech ITU Mistrovství světa (délka jednotlivých tratí odpovídala standardní olympijské vzdálenosti, tedy 1.5 km plavání, 40 km jízda na kole a 10 km běh, nutno ještě dodat, že jednotlivé časy v grafu 4-3 se týkají výsledků v Elite kategorii závodníků, tedy v kategorii profesionálních závodníků) konaných v letech 1989 ve francouzském Avignon, 1990 v Orlandu (USA), 1995 v mexickém Cancunu, 2004 na portugalském ostrově Madeira, 2005 v japonském Gamagori a 2007 v německém Hamburgu. Klesající tendence grafu potvrzuje postupné zlepšování výkonů sportovců. Z daného grafu lze také vyčíst, že ženy dosahují zhruba o 10 minut horších výsledků než muži v tomto typu závodu.

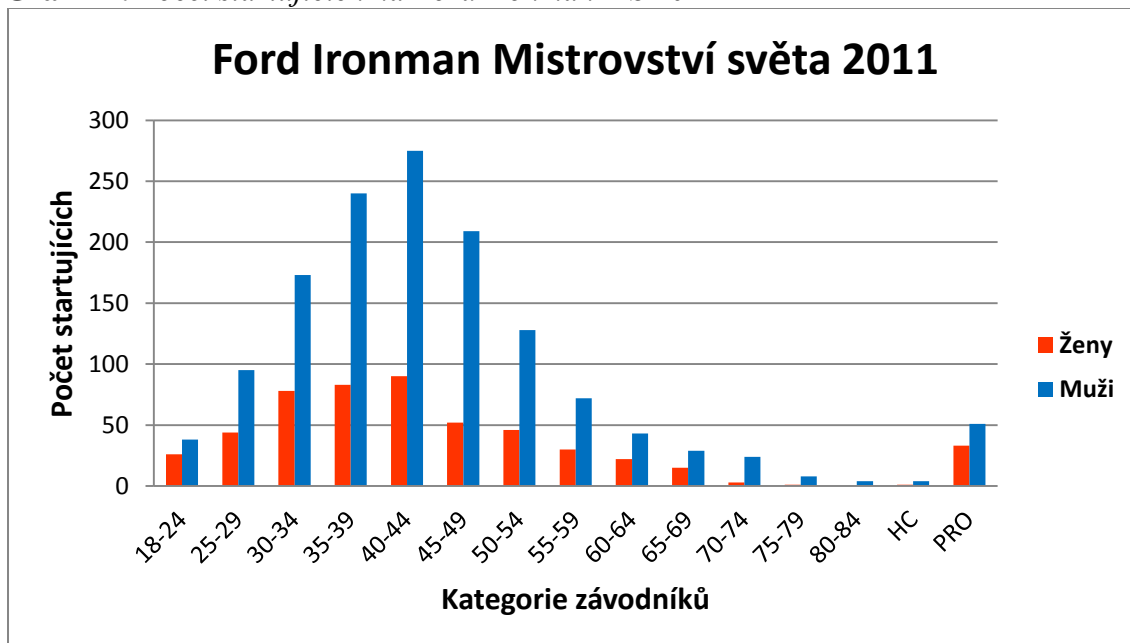
Graf 4-3: Srovnání výsledků časů závodů ITU Mistrovství světa v jednotlivých letech mezi muži a ženami

Zdroj: Graf zpracovaný na základě dat získaných na WWW: <http://www.triathlon.org/results/>

8. října 2011 se konal závod Mistrovství světa Ford Ironman na Havaji (Kona) ve vzdálenostech 3.9 km plavání, 180.2 km jízda na kole a 42.2 km běh. Na základě dat ze sportovní listiny pro tento závod jsem vytvořil následující dva grafy. Graf 4-4 shrnuje počet závodníků v jednotlivých věkových skupinách. Kategorie „PRO“ zahrnuje profesionální sportovce a HC neklasifikované závodníky (HC pochází z francouzského spojení „Hors catégorie,” což v překladu znamená nehodnoceno). Nejpočetnější skupinu tvořili závodníci v kategorii 40 – 44 let a 35 – 39 let.

Graf 4-4: Počet startujících na Ford Ironman MS 2011

Zdroj: Graf zpracovaný na základě dat získaných na WWW:
<http://c24956.r56.cf1.rackcdn.com/2011/09/2011-FIWC-Athlete-Bib.pdf>

Pouze pro srovnání, následující tabulka 4-1 ukazuje přehled věkových kategorií, do kterých ČSTT rozděluje závodníky. ČSTT ve svých pravidlech pak dále ošetřuje, v jakých závodech a v jakých maximálních délkách mohou jednotlivé věkové kategorie závodit. ITU užívá také věkových kategorií a pak dále ještě vymezuje skupinu *ELITE*, kam řadí profesionální sportovce, skupinu *U23* (neboli „Under 23” - kam patří sportovci pod hranicí věku 23 let) a *JUNIOR*.

Tabulka 4-1: Věkové kategorie podle ČSTT

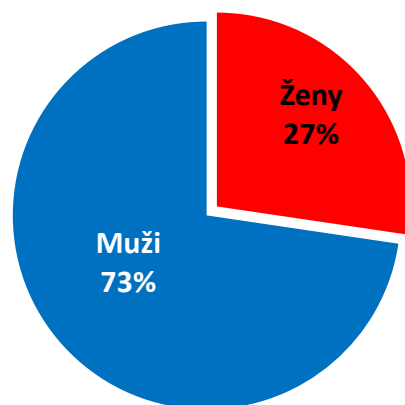
Kategorie		Věk
Mládež	Benjamínci	Do 11
	Žactvo mladší	12 – 13
	Žactvo starší	14 – 15
K19	Dorost	16 – 17
	Junioři	18 – 19
Dospělí	K23	20 – 23
	K29	24 – 29
	K30	30 – 34
		35 – 39
	K40	40 – 44
		45 – 49
	K50	50 – 54
		55 – 59
	K60	60 –

Zdroj: Český svaz triatlonu. Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. s. 6. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Na startovní listině pro daný závod Ford Ironman Mistrovství světa v roce 2011 bylo celkem 1917⁴⁸ triatlonistů, z toho 524 žen a 1393. Z grafu 4-5 je jasně vidět, že převážnou část sportovců v triatlonu stále tvoří muži. Není to však nikterak překvapující pokud vezmeme v úvahu, jak náročný závod Ironman je. Jak již bylo několikrát zmíněno v předchozích kapitolách, jedná se o jeden z nejtěžších závodů v kategorii vícebojů.

Graf 4-5: Počet startujících na Ford Ironman MS 2011

**Poměr počtu žen a mužů
Ford Ironman Mistrovství světa 2011**

Zdroj: Graf zpracovaný na základě dat získaných na WWW:
<http://c24956.r56.cfl.rackcdn.com/2011/09/2011-FIWC-Athlete-Bib.pdf>

4.3 Přehled a srovnání triatlonových závodů a soutěží pořádaných ETU, ITU a WTC

Kapitola 3.3 byla věnována důležitým triatlonovým závodům ve světě a zahrnovala detailní popis nejznámějších triatlonových závodů v USA a v Evropě. Následující tabulka 4-2 shrnuje údaje z kapitoly 3.3 a poskytuje přehledné srovnání jednotlivých závodů z hlediska délky tratí.

Z tabulky 4-2 na následující straně je patrné, že evropské závody mají v převážné většině případů dlouhou vzdálenost trati odpovídající délce závodu Ironman, tedy varianta 3.8 km plavání, 180 km jízda na kole a 42 km běhu, zatímco závody v USA se vyznačují větší variabilitou a specifičností v délce jednotlivých triatlonových

⁴⁸ Pozn.: Podle oficiálních výsledků zveřejněných na stránkách Ironman World Championship závod odstartovalo nakonec 1859 závodníků. Ironman World Championship. *Official results guide 2011* [online]. Ironman, 2011 [cit. 2011-11-24]. s. 7. Dostupné z WWW: <http://ironman.com/assets/files/results/worldchampionship/2011.pdf>

trati. Příkladem je závod **Mrs T's Chicago** (1.5 – 40.2 – 10) nebo **Útěk z Alcatrazu** (2.4 – 29 – 12.9).

Závody Ironman a Ironman 70.3 nejsou v dnešní době oblíbené pouze na americkém kontinentě, ale pořádání tohoto typu závodů se rozšířilo do celého světa a jejich obliba je natolik veliká, že během roku se koná několik desítek těchto závodů na nejrůznějších místech světa.

Jak již bylo řečeno v textu předchozích kapitol, přehled všech pořádaných závodů Ironman a Ironman 70.3 v následujících měsících roku 2011 a roku 2012 jsou součástí příloh.

Tabulka 4-2: Přehled nejznámějších triatlonových závodů v USA a v Evropě

Nejznámější závody triatlonu v USA				
Název závodu	Délka trati			Specifika závodu
	Plavání	Kolo	Běh	
Ironman St. George	3.9 km	180.2 km	42 km	Koná se na území, která jsou známa díky extrémním změnám počasí v rámci i několika málo minut
Ironman 70.3	1.9 km	90 km	21.1 km	'70.3' představuje celkovou vzdálenost závodu v mílích
Savageman triatlon	1.9 km	90 km	21.1 km	Patří mezi 10 nejnáročnějších závodů světa
Mrs T's Chicago	1.5 km	40.2 km	10 km	Patří mezi nejvíce navštěvované závody
Útěk z Alcatrazu	2.4 km	29 km	12.9 km	Závod se pořádá již od roku 1980
Nejznámější závody triatlonu v Evropě				
Název závodu	Délka trati			Specifika závodu
	Plavání	Kolo	Běh	
Holland triathlon (Holandsko)	3.8 km	180 km	42.2 km	Rychlé časy závodníků díky rovinné cyklistické trati
Embrunman (Francie)	Dlouhá trať	3.8 km	186 km	Vysoká náročnost závodu je dána velkým převýšením v cyklistické části závodu.
	Krátká trať	1.5 km	42 km	
Triathlon de Nice (Francie) Dnes nazývaný také <i>Ironman France</i>	4 km	130 km	32 km	Na stejné trati se koná často MS v triatlonu
Ironman Lanzarote (Španělsko)	3.8 km	180 km	42.2 km	Oficiální kvalifikační závod v Evropě na světový šampionát na Havaji a zároveň patří společně s Embrunman závodem mezi 10 nejnáročnějších závodů světa

Zdroj: Vlatní tvorba tabulky na základě informací z kapitoly 3.3

Cílem tabulek 4-3; 4-4 a 4-5 v následujícím textu bylo vytvořit ucelený a jasný přehled o pravidelně pořádaných soutěžích triatlonovými organizacemi ETU, ITU a

WTC a shrnutí základních charakteristik těchto soutěží. Mezi důležité soutěže pořádané ITU patří ITU Mistrovství světa a ITU Světový pohár. Tyto dvě soutěže jsou významné z hlediska toho, že výsledky dosažené v rámci těchto dvou závodů se započítávají do kvalifikačních výsledků na OH, jak již bylo podrobněji popsáno v kapitole 3.5.

Tabulka 4-3: Přehled soutěží pořádaných ITU

	• Soutěže pořádané organizací ITU
ITU Mistrovství světa	<ul style="list-style-type: none"> • Koná se každoročně od roku 1989 • V roce 2009 došlo ke změně podoby soutěže → v rámci jednoho roku se nově koná 6 závodů MS a celá série končí 7. závodem velkého finále • Výsledky ze MS se započítávají do výsledků pro nominaci na OH • Závodí se ve standardních (olym.) vzdálenostech (1.5-40-10)
ITU Světový pohár	<ul style="list-style-type: none"> • Koná se každoročně od roku 1991 • Výsledky ze SP se započítávají do výsledků důležitých pro nominaci na OH • Závodí se ve standardních (olym.) vzdálenostech (1.5-40-10)
Elite MS Sprint	<ul style="list-style-type: none"> • Koná se od roku 2010 • Závodí se v polovičních olympijských vzdálenostech (0.75-20-5)
MS Team triatlon	<ul style="list-style-type: none"> • Koná se každoročně od roku 2009 • Jednotlivé země soutěží v týmech složených ze 2 mužů a 2 žen • Závodí se v super-sprint vzdálenostech (0.275-6-1.5)
Hy-Vee Triatlon Elite pohár	<ul style="list-style-type: none"> • Vznikl roku 2007 • Od roku 2008 součástí ITU Světového poháru • Jedná se o nejlépe dotovaný triatlonový závod světa, jeho sponzorem je jeden z největších obchodních řetězců USA Hy-Vee • Závodí se ve standardních (olym.) vzdálenostech (1.5-40-10)
Dlouhý Triatlon MS	<ul style="list-style-type: none"> • Koná se každoročně od roku 1994 • Závodí se ve vzdálenostech, které jsou dvakrát (ITU dlouhá vzdálenost O2: 3-80-20) či třikrát (ITU dlouhá vzdálenost O3: 4-120-30) delší, než je standardní triatlonová vzdálenost

Zdroj: Vlastní tvorba tabulky na základě informací z kapitoly 3.4

V rámci formátu ITU Mistrovství světa došlo v roce 2009 ke změně. Do roku 2009 se konal jeden závod MS během roku, pak však došlo k úpravě a od daného roku

se pořádá 6 závodů mistrovství světa během jednoho roku a celá tato série je ukočena závodem velkého finále.

Co se ještě týče sportovních událostí pořádaných ITU, za zmínku stojí také Hy-Vee Triatlon, který patří k nejlépe sponzorovaným triatlonovým závodům ve světě a vítězní sportovci v tomto závodě získávají velké finanční výhry. Díky této skutečnosti závody Hy-Vee získaly další nej a to nejvíce navštěvovaný a nejoblíbenější závod mezi triatlonovými sportovci.

ETU organizuje zejména Evropský pohár a mistrovství Evropy, jejichž pořadatelskou zemí byla v minulosti i Česká republika. Závody v ČR se pořádaly nejčastěji v Karlových Varech, konaly se však také v Brně a Praze.

Tabulka 4-4: Přehled soutěží pořádaných ETU

	• Soutěže pořádané organizací ETU
ETU Evropský pohár	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhláší se od roku 1990 • V roce 2003 se konal v Praze • V letech 2008, 2009, 2010 a 2011 se konal v KV • V roce 2009 se konal v Brně
ETU Mistrovství Evropy	<ul style="list-style-type: none"> • V letech 2001 a 2003 se konalo v Karlových Varech • Výsledky z ME se započítávají do výsledků důležitých pro nominaci na OH

Zdroj: Vlastní tvorba tabulky na základě informací z kapitoly 3.4

Jak ukazuje tabulka 4-5, WTC pořádá a zároveň vlastní dva druhy závodů, a to Ironman a Ironman 70.3.

Tabulka 4-5: Přehled závodů pořádaných WTC

	• Závody pořádané organizací WTC
Ironman	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhláší se od roku 1978 • Ve světě se koná okolo 27 nejrůznějších závodů Ironman • Závodí se v kategorii dlouhých vzdáleností (3.9-180.2-42.2)
Ironman 70.3	<ul style="list-style-type: none"> • Ve světě se koná okolo 54 nejrůznějších závodů Ironman 70.3 • Závodí se v kategorii středně dlouhých vzdáleností (1.9-90-21.1)

Zdroj: Vlastní tvorba tabulky na základě informací z kapitoly 3.4

V tabulce 4-6 jsem se snažil shrnout a porovnat některé druhy vícebojů podle celkové délky závodu ve standardních vzdálenostech stanovených ITU. Je zajímavé, že nejdelší délka trati vychází pro duatlon – 55 km, který se však skládá, na rozdíl od všech ostatních trojbojů, pouze ze dvou sportovních disciplín – jízdy na kole a běhu. Nejkratší celkovou délku závodní trati ve standardních vzdálenostech jednotlivých tratí má aquatlon – 6 km.

V tabulce 4-6 jsou také uvedeny výsledné časy vítězů z ITU Mistrovství světa v těchto jednotlivých porovnávaných typech vícebojů konaných během roku 2011. Pokud se podíváme na srovnání těchto sportovních vícebojů z hlediska časového rozmezí jednotlivých závodů, lze zjednodušeně shrnout, že triatlon a duatlon ve standardních vzdálenostech profesionální sportovci zvládnout zhruba ve stejných časových limitech, tedy přibližně okolo 1 hod. a 50 min. v případě mužů a 2 hod. u žen.

Další srovnatelnou dvojicí z hlediska délky času závodu jsou terénní a zimní triatlon, kdy doba závodu v terénním triatlonu v mužské elite (profesionální) kategorii trvá okolo 1 hod. 20 min a u zimního triatlonu 1 hod. a 10 min. Ženy opět dosahují časových výsledků zhruba o 10 min. horších.

Nejkratší doba závodu je u akvatlonu. Profesionální závodník v kategorii mužů zvládne dokončit závod v akvatlonu ve standardních vzdálenostech stanovených ITU za zhruba 30 min., ženy stejný závod dokončí přibližně v čase 35 min.

Tabulka 4-6: Srovnání některých druhů vícebojů ve standardních vzdálenostech stanovených ITU

	Standardní vzdálenosti podle ITU					Celkem	Místo konání ITU MS 2011	Kategorie	
	Plavání	Kolo	Běh	2. Běh	Lyže			Elite muži	Elite ženy
Triatlon	1.5 km	40 km	10 km			51.5 km	Londýn, VB*	01:50:09 Alistair Brownlee GBR	02:00:34 Helen Jenkins GBR
Terénní triatlon	1 km	20 – 25 km	6 – 8 km			27 – 34 km	El Anillo, Španělsko	01:26:40 Conrad Stoltz RSA	01:43:01 Melanie McQuaid CAN
Aquatlon	1 km		2.5 km	2.5 km		6 km	Peking, Čína	00:30:20 Richard Stannard GBR	00:35:47 Elizabeth May LUX
Duatlon		40 km	10 km	5 km		55 km	Gijon, Španělsko	01:51:17 Sergio Silva POR	02:02:45 Katie Hewison GBR
Zimní triatlon		12 – 14 km	7 – 9 km		10 – 12 km	29 – 35 km	Jämijärvi, Finsko	01:10:31 Pavel Andreev RUS	01:22:02 Borghild Løvset NOR

*Závod ze seriálu mistrovství světa v triatlonu – Dextro Energy Triathlon ITU

Zdroj: Vlastní tvorba na základě dat získaných na WWW: <http://www.triathlon.org/results/>

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo z dostupných zdrojů analyzovat historii a vývoj triatlonu ve světě, v Československu a následně v České republice od jeho počátku do současnosti. Na počátku zpracovávání této bakalářské práce jsem měl obavy, že se budu potýkat s nedostatečným množstvím literatury a ostatních dostupných zdrojů, které by se zabývaly problematikou triatlonu a z kterých bych mohl čerpat, jelikož triatlon patří mezi méně známé a oblíbené sporty. Mé obavy se částečně naplnily, jelikož tištěné literatury zpracovávající triatlon skutečně moc není, ale mnoho užitečných materiálů, zejména týkajících se aktuálního dění okolo triatlonu, je celkem dostatečné množství v internetových zdrojích.

Cíl, který jsem si na začátku bakalářské práce vytyčil, se mi zdařilo splnit. Na základě získaných materiálů se mi velice přehledně a detailně podařilo zmapovat vývoj triatlonu od jeho prvního objevení se až do současnosti, a to jak v zahraničí, tak v České republice.

Triatlon, jako sportovní disciplína zahrnující plavání, jízdu na kole a běh, se poprvé objevil na počátku 20. století ve Francii. V České republice se objevuje až o mnoho let později, a to v roce 1980. Velice mě překvapil způsob vzniku tohoto sportu u nás. Triatlon se u nás poprvé objevil díky skupině českých bývalých členů závodního družstva rychlostní kanoistiky, kteří se inspirovali článkem ve sportovním deníku o triatlonovém závodě konaném na Havaji. Daný článek je zaujal natolik, že na jeho základě zorganizovali první triatlon na území Československa. Tento závod patřil mezi nejstarší triatlonové závody pořádané v Evropě vůbec a je zajímavé, že pořádání tohoto závodu vydrželo až do současnosti. První veřejný závod v triatlonu se konal ve stejném roce ve městě Stochov u Kladna. Rok 2000 a olympijské hry pořádané v Sydney znamenají pro triatlon další velký mezník, protože právě při těchto OH se poprvé soutěžilo v triatlonu jako v olympijské disciplíně. Olympijské hry pořádané v Sydney byly také velice významné a úspěšné z hlediska České republiky, jelikož český triatlonový reprezentant Jan Řehula na těchto OH získal bronzovou medaili.

S tím, jak postupně rostla popularita triatlonu, především však tedy ve světě, tak vznikly i organizace, jejichž hlavním cílem bylo zajistit rozvoj triatlonu a jeho šíření do dalších zemí, kde triatlon ještě zdaleka nebyl tak běžný sport. Těmi nejvýznamnějšími organizacemi jsou Mezinárodní triatlonová unie (známá pod mezinárodní zkratkou ITU) a Evropská triatlonová unie (známá pod mezinárodní

zkratkou ETU). V České republice v současné době existuje Český svaz triatlonu (ČSTT).

Ve světě se pořádá několik triatlonových závodů každý rok. Nejznámější závod pořádaný ve Spojených státech amerických je Ironman, který se řadí mezi ty nejtvrdší závody vůbec. Ze závodů konaných na evropském kontinentu je to například Embrunman ve Francii, nebo Ironman Lanzarote ve Španělsku. Kromě jednotlivých závodů pořádají mezinárodní triatlonové organizace také různá mistrovství a poháry v triatlonu.

V dnešní době existuje mnoho druhů sportů, které jsou svou charakteristikou velice příbuzné triatlonu. Je to například kvadriatlon, jenž spojuje plavání, kajak, jízdu na kole a běh v jeden druh sportu, akvatlon, který kombinuje pouze plavání a běh, či terénní triatlon, který využívá horská kola.

Triatlon za dobu své existence prošel řadou změn, co se týče sportovního vybavení triatlonisty. Tyto změny, ať už v používaných materiálech, nebo ve výrobních technologiích sportovního zařízení, mají zcela určitě vliv na zlepšování výkonnostních výsledků v triatlonu.

I když povědomí široké veřejnosti o triatlonu se v posledních letech zvýšilo a neustále zvyšuje, přesto zůstává tento druh sportu na spodních příčkách, co se týče oblíbenosti, v porovnání s jednotlivými sportovními disciplínami, jež tvoří triatlon, tedy s během či jízdou na kole. Triatlon je přeci jen velice tvrdý sport, který vyžaduje od sportovců hodně náročné trénování a přípravy před závody. Nepříliš velká obliba toho sportu v České republice pramení nejen z důvodu toho, že je to jednak značně fyzicky namáhavý sport, který ne všichni mohou vykonávat, ale také zároveň z důvodu toho, že média triatlonu a ostatním variacím vícebojů nevěnují velkou pozornost, čímž se nedostává do povědomí většího množství lidí. Ačkoli triatlon je velice pěkný sport a profesionální triatlonoví sportovci si zaslouží velký obdiv a uznání za jejich výkony, triatlon asi nikdy nepřiláká na závody či k televizním obrazovkám tolik nadšených fanoušků jako například lyžarské nebo běžecké závody.

Referenční seznam

Literatura:

BAUER A., KUČEROVÁ L. *Soutěžní pravidla ITU a jejich porovnání s pravidly ČSTT* [CD]. Praha:Squash club Strahov, 2008.

EHLER, W., a kol. *Triatlon*. Praha: Olympia, 1990. ISBN 80-7033-007-4

FRÓMEL, K. *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0514-8

FORMÁNEK, J., HOŘČIC, J. *Triatlon*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-567-x

PODZIMEK, S. *Začátky Československého triatlonu 1980-1990*. České Budějovice: Tělovýchovná jednota ČSAD Č. Budějovice, oddíl triatlonu, 1990.

SEGESTA, JOHN. Pedal It Up a Notch. *Triathlete*, 2010, roč. 26, č. 6, s. 140.

ŠTUMBAUER, J. *Základy vědecké práce v tělesné kultuře*. PF v Českých Budějovicích, 1990.

VÍTOVEC, V., POMP, J. *Dobrodružství triatlonu*. Plzeň: Fleyberk Publishing, 2000. ISBN 80-902790-1-5

Tištěné prameny:

Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 1994, č.2.

Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2006, č.13.

Ročenka Českého svazu triatlonu. Praha: Azservis, 2009, č.16.

Internet:

Beijing 2008 Olympic Games. *Olympic history* [online]. The Beijing Organizing Committee, 2008 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: <http://en.beijing2008.cn/cptvenues/sports/triathlon/n214051430.shtml>

Blue Seventy [online]. BlueSeventy, 2010. Dostupný z WWW: <http://blueseventy.com>

Český svaz triatlonu [online]. ČSTT, 2009. Dostupné z WWW: <http://triatlon.cz/>

Český svaz triatlonu. *Nominační kritéria pro OH 2012 Londýn* [online]. ČSTT, 2011 [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/598_600.pdf

Český svaz triatlonu. *Pravidla triatlonu, duatlonu a kvadriatlonu* [online]. ČSTT, 2009 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW: http://www.triatlon.cz/upload/547_549.pdf

Escape from Alcatraz Triathlon [online]. IMC, 2007 [cit. 2011-07-09]. Dostupné z WWW: http://www.escapefromalcatraztriathlon.com/event_info/History.htm

Etriathlon.cz. *Havajské střípky I – historie* [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/29234_havajske_stripky_i_historie.html

Etriathlon.cz. *Výběr běžecké obuvi* [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/technika_a_trenink/2076_vyber_bezecke_obuvi.html

Etriathlon.cz. *Zemětřesení na svazu! Nový předseda táhne triatlon na výsluní* [online]. Smartware s.r.o., 2009 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW: http://www.etriathlon.cz/triatlon/26348_zemetreseni_na_svazu_novy_predseda_tahne.html

Hy-Vee Triathlon. *Hy-Vee Triathlon US Championship* [online]. Hy-Vee Triathlon, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.hy-veetriathlon.com/press-room/About-Triathlon.aspx>

International Triathlon Union [online]. ITU, 2011. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/>

International Triathlon Union. *Aquathlon* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/multisports/aquathlon>

International Triathlon Union. *ASTC Federations* [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://asia.triathlon.org/federations/>

International Triathlon Union. *ATU Federations* [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://africa.triathlon.org/federations/>

International Triathlon Union. *Duathlon* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/multisports/duathlon/>

International Triathlon Union. *ETU Federations* [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://europe.triathlon.org/federations/>

International Triathlon Union. *Federations* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://www.triathlon.org/federations/>

International Triathlon Union. *ITU Competition Rules* [online]. ITU, 2011 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: http://www.triathlon.org/images/uploads/itusport_competition-rules_20110222.pdf

International Triathlon Union. *OTU Federations* [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://oceania.triathlon.org/federations/>

International Triathlon Union. *PATCO Federations* [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://americas.triathlon.org/en/federations/>

Ironman Lanzarote. *19th of May 2012: Welcome to the 21st Ironman Lanzarote* [online]. Club la Santa, 2010 [cit. 2011-07-09]. Dostupné z WWW: http://www.ironmanlanzarote.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=1

- Ironman World Championship. *Official results guide 2011* [online]. Ironman, 2011 [cit. 2011-11-24]. Dostupné z WWW:
<http://ironman.com/assets/files/results/worldchampionship/2011.pdf>
- Krušňoman Triathlon team Litvínov. *Krušňoman*. [online]. Dynamic Software, 2011 [cit. 2011-07-20]. Dostupné z WWW:
<http://www.krusnoman.cz/dauthlon/duathlon2011/Propozice.pdf>
- MultiSport.Net. *Triathlon Heads to Rio De Janeiro 2016 Olympic Games* [online]. Kinetic Interactive, [2011] [cit. 2011-07-15]. Dostupné z WWW:
<http://www.multisport.net.nz/multisport-news/race-news/434.html>
- Planet Fear. *The Embrunman Triathlon* [online]. Planet Fear, 2008 [cit. 2011-07-09]. Dostupné z WWW:
http://www.planetfear.com/articles/The_Embrunman_Triathlon_1074.html
- SBR-Racing. *Winter Triathlon* [online]. [cit. 2011-07-15]. Dostupné z WWW:
http://www.sbr-racing.co.uk/winter_triathlon.html
- Scheppler, Bill. *The Ironman Triathlon* [online]. 1.vyd. New York: The Rosen Publishing Group, Inc., 2002 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW:
http://books.google.com/books?id=ur9_6QMRWAAC&pg=PT12&dq=#v=onepage&q&f=false
- Sporting goods online[online]. sporting-goodsonline, 2010. Dostupné z WWW:
<http://sporting-goodsonline.com/58cm-centurion-ironman-dave-scott-road-bike-bicycle.html>
- Sportovní NET. *Xterra - historie* [online]. Lepší firma s.r.o., 2004. [cit. 2011-07-15]. ISSN 1214-9128. Dostupné z WWW: <http://www.sportovni.net/xterra/historie/>
- The Internet Bike Database [online]. IBikeDB, 2010. Dostupný z WWW:
<http://www.ibikedb.net/bikes/35106-ceepo-viper>
- World Triathlon Corporation. *2011 Ford Ironman World Championship - Athlete List - Bib Number* [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-20]. Dostupné z WWW:
<http://c24956.r56.cf1.rackcdn.com/2011/09/2011-FIWC-Athlete-Bib.pdf>
- World Triathlon Corporation. *Ironman* [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman70.3#axzz1L7pXNt00>
- World Triathlon Corporation. *Race Listing: Ironman* [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman#axzz1e5BdaCz6>
- World Triathlon Corporation. *Race Listing: Ironman 70.3* [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW:
<http://ironman.com/events/ironman70.3#axzz1e5BdaCz6>

Seznam použitých zkratek

ČSFR	-	Československá federativní republika
ČSTTF	-	Československá triatlonová federace
ČSKVT	-	Československý koordinační výbor triatlonu
ČSST	-	Československý svaz triatlonu
ČSTT	-	Český svaz triatlonu
DT	-	Duatlon
ETU	-	Evropská triatlonová federace (European Triathlon Union)
ITU	-	Mezinárodní triatlonová federace (International Triathlon Union)
ME	-	Mistrovství Evropy
MOV	-	Mezinárodní olympijský výbor
MS	-	Mistrovství světa
OH	-	Olympijské hry
SP	-	Světový pohár
SSM	-	Socialistický svaz mládeže
SSSR	-	Svaz sovětských socialistických republik
SÚV ČSTV	-	Český svaz tělesné výchovy
TT	-	Triatlon
ÚV ČSTV	-	Ústřední výbor českého svazu tělesné výchovy
WTC	-	Světová triatlonová korporace (World Triathlon Corporation)
ZRTV	-	Základní a rekreační tělovýchova
ŽM	-	Železný muž

Seznam příloh

Příloha 1: Přehled kontinentálních organizací ITU

- *Národní triatlonové federace spadající pod ATU*
- *Národní triatlonové federace spadající pod OTU*
- *Národní triatlonové federace spadající pod PATCO*
- *Národní triatlonové federace spadající pod ASTC*
- *Národní triatlonové federace spadající pod ETU*

Příloha 2: Přehled závodů Ironman a Ironman 70.3 pořádaných WTC

- *Závody Ironman pořádané WTC*
- *Závody Ironman 70.3 pořádané WTC*

Přehled kontinentálních organizací ITU

Tabulka č.1: Národní triatlonové federace spadající pod ATU

Federace ATU (Africká triatlonová unie)	
1.	Triatlonová federace Kamerun
2.	Egyptská federace triatlonu
3.	Triatlonová federace Mauricius
4.	Triatlonová federace Ghana
5.	Keňská triatlonová federace
6.	Triatlonová federace Madagaskar
7.	Marocká triatlonová federace
8.	Triatlonová federace Namibie
9.	Nigerijská triatlonová federace
10.	Triatlon Tunisko
11.	Triatlon Jihoafrická republika
12.	Triatlonová federace Uganda
13.	Triatlonová federace Zimbabwe

Zdroj: International Triathlon Union. ATU Federations [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://africa.triathlon.org/federations/>

Tabulka č.2: Národní triatlonové federace spadající pod OTU

Federace OTU (Oceánská triatlonová unie)	
1.	Triatlonová federace Cookovy ostrovy
2.	Triatlonová federace Francouzská Polynésie
3.	Triatlonová federace Fidži
4.	Triatlonová federace Guam
5.	Triatlonová federace Norfolkské ostrovy
6.	Triatlonová federace Palau
7.	Triatlonová federace Papua Nová Guinea
8.	Triatlon Austrálie
9.	Triatlon Nový Zéland
10.	Triatlon Šalamounovy ostrovy

Zdroj: International Triathlon Union. OTU Federations [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://oceania.triathlon.org/federations/>

Tabulka č.3: Národní triatlonové federace spadající pod PATCO

Federace PATCO (Panamerická triatlonová konfederace)	
1.	Olympijská asociace Antigua a Barbuda
2.	Triatlonová federace Aruba
3.	Triatlonová asociace Paraguay
4.	Federace triatlonistů ostrova Barbados
5.	Národní triatlonová asociace Belize
6.	Triatlonová federace Bermudské ostrovy
7.	Bolivijská federace triatlonu
8.	Brazilská federace triatlonu
9.	Federace triatlonu Britské Panenské ostrovy
10.	Triatlonová asociace Kajmanské ostrovy
11.	Argentinská federace triatlonu
12.	Chilská federace triatlonu
13.	Kolumbijská federace triatlonu
14.	Kubánská federace triatlonu
15.	Federace triatlonu Portoriko
16.	Dominikánská federace triatlonu
17.	Ekvádorská federace triatlonu
18.	Mexická federace triatlonu
19.	Národní federace triatlonu Guatemala
20.	Federace triatlonu Nikaragua
21.	Federace triatlonu Peru
22.	Federace triatlonu Kostarika
23.	Triatlonová federace Honduras
24.	Jamajská triatlonová federace
25.	Federace triatlonu Nizozemské Antily
26.	Federace triatlonu Panama
27.	Federace triatlonu Svatý Kryštof a Nevis
28.	Triatlonová unie Surinam
29.	Triatlon Kanada
30.	Triatlonová federace Salvádor
31.	Triatlon Grenada
32.	Federace triatlonu Trinidad a Tobago
33.	Triatlonová federace Turks a Caicos
34.	Triatlonová federace Uruguay
35.	Triatlon USA
36.	Venezuelská federace triatlonu
37.	Triatlonová federace Panenské ostrovy

Zdroj: International Triathlon Union. PATCO Federations [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16].
Dostupné z WWW: <http://americas.triathlon.org/en/federations/>

Tabulka č.4: Národní triatlonové federace spadající pod ASTC

Federace ASTC (Asijská triatlonová konfederace)	
1.	Triatlonová federace Bangladéš
2.	Sportovní svaz triatlonu Čína
3.	Triatlonová asociace Čínská Taipei
4.	Triatlonová asociace Hong Kong
5.	Indická triatlonová federace
6.	Triatlonová federace Indonésie
7.	Íránská triatlonová federace
8.	Japonská triatlonová unie
9.	Jordánská triatlonová federace
10.	Triatlonová federace Kazachstán
11.	Korejská triatlonová federace
12.	Triatlonová federace Kyrgyzstán
13.	Triatlonová asociace Macao
14.	Mongolská triatlonová unie
15.	Triatlonová asociace Nepál
16.	Triatlonový výbor Omán
17.	Triatlonová federace Pakistán
18.	Triatlonová federace Katar
19.	Triatlonová federace Sýrie
20.	Sdružení triatlonu Libanon
21.	Sdružení triatlonu Malajsie
22.	Sdružení triatlonu Filipíny
23.	Sdružení triatlonu Singapur
24.	Sdružení triatlonu Thajsko
25.	Triatlonová federace Uzbekistán

Zdroj: International Triathlon Union. ASTC Federations [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://asia.triathlon.org/federations/>

Tabulka č.5: Národní triatlonové federace spadající pod ETU

Federace ETU (Evropská triatlonová unie)	
1.	Rakouská federace triatlonu
2.	Běloruská federace triatlonu
3.	Belgická federace triatlonu a duatlonu
4.	Britská federace triatlonu
5.	Bulharská federace triatlonu
6.	Chorvatská federace triatlonu
7.	Kyperská federace triatlonu
8.	Český svaz triatlonu
9.	Dánský svaz triatlonu
10.	Německá unie triatlonu
11.	Estonská federace triatlonu
12.	Portugalská federace triatlonu
13.	Andorská federace triatlonu
14.	Španělská federace triatlonu
15.	Francouzská federace triatlonu
16.	Lucemburská federace triatlonu
17.	Italská federace triatlonu
18.	Finská asociace triatlonu
19.	Gibraltarská asociace triatlonu
20.	Řecká federace triatlonu
21.	Maďarská unie triatlonu
22.	Irská asociace triatlonu
23.	Izraelská asociace triatlonu
24.	Lotyšská federace triatlonu
25.	Lichtenjštenská federace triatlonu
26.	Litevská federace triatlonu
27.	Federace triatlonu Malta
28.	Monacká federace triatlonu
29.	Holandská federace triatlonu
30.	Norská federace triatlonu
31.	Polská federace triatlonu
32.	Rumunská cyklistická a triatlonová federace
33.	Ruská federace triatlonu
34.	Srbská federace triatlonu
35.	Slovenská unie triatlonu
36.	Švédská federace triatlonu
37.	Švýcarská federace triatlonu
38.	Triatlonová asociace Bosna a Hercegovina
39.	Triatlonová asociace Moldavské republiky
40.	Makedonská federace triatlonu
41.	Slovinská federace triatlonu
42.	Turecká federace triatlonu
43.	Ukrajinská federace triatlonu

Zdroj: International Triathlon Union. ETU Federations [online]. ITU, 2010 [cit. 2011-11-16]. Dostupné z WWW: <http://europe.triathlon.org/federations>

Přehled závodů Ironman pořádaných WTC

Tabulka č.6: Závody Ironman pořádané WTC

Ironman Series		
	Název závodu	Místo konání Datum
1.	Ford Ironman Arizona	Arizona 20.11. 2011
2.	Ford Ironman Cozumel	Mexiko 27.11. 2011
3.	Sunsmart Ironman Triathlon Západní Austrálie	Austrálie 4.12. 2011
4.	Kellogg's Nutri-Grain Ironman Nový Zéland	Nový Zéland 12.3. 2012
5.	Ironman Asie-Pacific Mistrovství - Melbourne	Austrálie 25.3. 2012
6.	Spec-Savers Ironman Jihoafrická republika	JAR 22.4. 2012
7.	Ford Ironman St. George	Utah 5.5. 2012
8.	Urban Hotel Group Ironman Austrálie	Austrálie 6.5. 2012
9.	Ironman Lanzarote Kanárské ostrovy	Španělsko 19.5. 2012
10.	Memorial Hermann Ironman Texas	Texas 19.5. 2012
11.	Ironman Brazílie Florianopolis	Brazílie 27.5. 2012
12.	Ironman Regensburg	Německo 17.6. 2012
13.	Ironman Francie	Francie 24.6. 2012
14.	Ford Ironman Coeur d'Alene	Idaho 24.6. 2012
15.	Karnten Ironman Rakousko	Rakousko 1.7. 2012
16.	Frankfurter Sparkasse Ironman Mistrovství Evropy	Německo 8.7. 2012
17.	Ironman Švýcarsko	Švýcarsko 15.7. 2012
18.	Ironman UK	Anglie 22.7. 2012
19.	Ironman Lake Placid	New York 22.7. 2012
20.	Ironman Mistrovství U.S.	New York 11.8. 2012
21.	Ironman Mont-Tremblant	Kanada 19.8. 2012
22.	Ironman Louisville	Kentucky 26.8. 2012

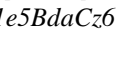

Ironman Series...pokračování		
	Název závodu	Místo konání Datum
23.	Subaru Ironman Kanada 	Kanada 26.8. 2012
24.	Ironman Wisconsin 	Wisconsin 9.9. 2011
25.	Ironman Wales 	Wales 16.9. 2011
26.	Ironman Mistrovství světa 	Havaj 13.10. 2011
27.	Ironman Florida 	Florida 3.11. 2011

Zdroj: World Triathlon Corporation. Race Listing: Ironman [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16].
Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman#axzz1e5BdaCz6>

Tabulka č.7: Závody Ironman 70.3 pořádané WTC

Ironman 70.3 Series		
	Název závodu	Místo konání Datum
1.	Ironman 70.3 Mistrovství Asie-Pacifik 	Thajsko 4.12. 2011
2.	Ironman 70.3 Canberra 	Austrálie 11.12. 2011
3.	Agrosuper Ironman 70.3 Pucon 	Chile 15.1. 2012
4.	Spec-Savers Ironman 70.3 Jižní Afrika 	Jižní Afrika 22.1. 2012
5.	Ironman 70.3 Panama 	Panama 12.2. 2012
6.	Ironman 70.3 	Srí Lanka 19.2. 2012
7.	Aviva Ironman 70.3 Singapore 	Singapore 18.3. 2012
8.	Jeep Ironman 70.3 San Juan 	Puerto Rico 18.3. 2012
9.	Ironman 70.3 Kalifornie 	Kalifornie 31.3. 2012
10.	Memorial Hermann Ironman 70.3 Texas 	Texas 1.4. 2012
11.	Ochsner Ironman 70.3 New Orleans 	Los Angeles 22.4. 2012
12.	Ironman 70.3 Busselton 	Austrálie 5.5. 2012
13.	Ironman 70.3 St. Croix 	Panenské ostrovy 6.5. 2012

Ironman 70.3 Series...pokračování		
	Název závodu	Místo konání Datum
14.	Thomas Cook Ironman 70.3 Mallorca	 Španělsko 12.5. 2012
15.	Ironman 70.3 Rakousko	 Rakousko 20.5. 2012
16.	Ironman 70.3 Florida	 Florida 20.5. 2012
17.	Ironman 70.3	 Havaj 2.6. 2012
18.	PowerBar Ironman 70.3 Švýcarsko	 Švýcarsko 3.6. 2012
19.	Ironman 70.3 Mooseman	 New Hampshire 3.6. 2012
20.	Ironman 70.3 Boise	 Idaho 9.6. 2012
21.	Subaru Ironman 70.3 EagleMan	 Maryland 10.6. 2012
22.	Ironman 70.3 Itálie	 Itálie 10.6. 2012
23.	Ironman 70.3 Kansas	 Kansas 10.6. 2012
24.	Ironman 70.3 U.K.	 Velká Británie 17.6. 2012
25.	Ironman 70.3 Mont-Tremblant	 Kanada 24.6. 2012
26.	Ironman 70.3 Buffalo Springs Lake	 Texas 24.6. 2012
27.	Ironman 70.3 Syracuse	 New York 24.6. 2012
28.	Ironman 70.3 Muncie	 Indiana 7.7. 2012
29.	Amica Ironman 70.3 Rhode Island	 Rhode Island 8.7. 2012
30.	Ironman 70.3 Racine	 Wisconsin 15.7. 2012
31.	Ironman 70.3 Lake Stevens	 Washington 15.7. 2012
32.	Avia Ironman 70.3 Vineman	 Kalifornie 15.7. 2012
33.	Ironman 70.3 Antverpy	 Belgie 22.7. 2012

Ironman 70.3 Series...pokračování		
	Název závodu	Místo konání Datum
34.	Viterra Ironman 70.3 Calgary	 Kanada 29.7. 2012
35.	Ironman 70.3 Boulder	 Colorado USA 5.8. 2012
36.	Ironman 70.3 Mistrovství Evropy Wiesbaden	 Německo 12.8. 2012
37.	Ironman 70.3 Timberman	 New Hampshire 19.8. 2012
38.	Whirlpool Ironman 70.3 Steelhead	 Michigan 19.8. 2012
39.	Capricorn Resort Ironman 70.3 Yeppon	 Austrálie 19.8. 2012
40.	Ironman 70.3 Brazílie	 Brazílie 25.8. 2012
41.	Ironman 70.3 Zell am See-Kaprun	 Zell am See-Kaprun 26.8. 2012
42.	Cobra Energy Drink Ironman 70.3 Filipíny	 Filipíny 5.8. 2012
43.	Ironman 70.3 Mistrovství světa	 Nevada 9.9. 2012
44.	Subaru Ironman 70.3 Muskoka	 Kanada 9.9. 2012
45.	Ironman 70.3 Centrair Tokoname Japonsko	 Japonsko 16.9. 2012
46.	Ironman 70.3 Branson	 Missouri 23.9. 2012
47.	Ironman 70.3 Pays d'Aix Francie	 Francie 23.9. 2012
48.	Ironman 70.3 Pocono Mountains	 Pensylvánie 30.9. 2012
49.	ESi Ironman 70.3 Augusta	 Georgia 30.9. 2012
50.	Ironman 70.3 Austin	 Texas 28.10. 2012
51.	Rohto Ironman 70.3 Miami	 Florida 28.10. 2012
52.	Ironman 70.3 Port Macquarie	 Austrálie 4.11. 2012
53.	BMW Destination X Ironman 70.3 Taiwan	 Taiwan 4.11. 2012
54.	Campell's Ironman 70.3 Shepparton	 Austrálie 11.11. 2012

Zdroj: World Triathlon Corporation. Race Listing: Ironman 70.3 [online]. WTC, 2010 [cit. 2011-11-16].
Dostupné z WWW: <http://ironman.com/events/ironman70.3#axzz1e5BdaCz6>